AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. VISUOMENINIO IR KULTURINIO GYVENIMO SAVAITRAŠTIS EINA KAS PENKTADIENIS

LIETUVIŲ ŽINIOS

LEIDŽIA LIETUVIŲ R. K. LITERATUROS DRAUGIJA, INC.
6802 SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND, OHIO
ENdicott 4932

METAI II. ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MAY 25, 1937, AT THE POST OFFICE AT CLEVELAND, OHIO UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879. PENKTADIENIS, KOVAS-MARCH 25, 1938 NO. 12 KAINA 5c

Lietuvoje Gedulas: Kaimiečiai Nerimauja

KAUNAS, kovo 21. — Pranešta, kad atsistatydino visas Lietuvos ministerių kabinetas su premjeru Tubeliu priešakyje. Tačiau dar nepatirta, ar prezidentas Smetona tai pripažino.

Čia iškkelta aikštėn, kad prieš Lenkijos pakilimą prieš Lietuvą užsienių reialų ministeris Lozoraitis ragino ministerių kabinetą ir panaikinti Lietuvos nenormalų stovį su Lenkija. Bet jo neklausyta.

Vietos diplomatai aiškina, kad Lietuva skaudžiai nusivylė sov. Rusija, kuriąja pasitikėjimas toliau neįmanomas.

* * *

KAUNAS, kovo 21. —Lietuvių gyvena gedulą del vyriausybės pasidavimo Lenkijai. Narsioji kariuomenė suniurusi. Kai kur sodiečiai prieš vyriausybę turi demostracijas.

Lietuvos studentų sąjungos nariai nusprendė 10 dienų, iki kovo 31 d., nešioti ant rankovių gedulo ženklus. Tą dieną Lietuva turės užmegsti diplomatinius ryšius su Lenkija. Žodžiu, visa tauta nepatenkinta vyriausybės kapitaliavimu. Visur pažymiama, kad jui ne tautos valia tiek daug nusižeminti ir pasiduoti savo amžinajam priešui.

Užsienių reikalų ministeris S. Lozoraitis ir teisingumo ministeris S. Šilingas šiandien prezidentui A. Smetonai įteikė savo atsistatydinimo raštus. Šie ministeriai buvo priešingi kapituliuoti Lenkijai Sužinota, prez. Smetona nepripažino minėtų ministerių atsistatydinimo. Bando juos įtikinti pasilikti savo vietose.

Vyriausybė dabar svasto, ar jai yra verta atsišaukti į didžiąsias valstybes ir į Tautų Sąjungą Vilniaus krašto klausimu. Anot vyriausybės, pripažinus Lenkijos ultimatumą Lietuva neišsižadėjusi Vilniaus. Tačiau žinovai aiškina, kad Lenkijos ultimatume Vilniaus išsižadėjimas buvo svarbiausia sąlyga ir dabar neverta šio klausimo judinti, ypač kol lenkininkai dar nenurimę.

Valdinė spauda, suprantama, teisina vyriausybės kakapituliavimą. Ji praneša, kad šeštadienį prieš ultimatumo pripažinimą trys vokiečių lėktuvai iš Rytų Prusijos apžvalgė Lietuvos teritorijas. Sekmadienį gi į Klaipėdos pasienį prisiųsta vokiečių mechanizuota artilerija. Taip pat Tilžės garnizonas sustiprintas.

LENKIJA PLANUOJA PABALTIJOS BLOKĄ

VARŠUVA, kovo 21. — Oficiali Lenkija sakosi patenkinta karo grasinimu palaužusi Lietuvą užmegsti diplomatinius ryšius su Varšuva ir susisiekimams atlapai atidaryti per 18 metų uždarytą demarkacijos liniją. Tačiaus kraštutiniai lenkai tautininkai ir lenkininkai skaudžiai nusivylę savo vyriausybės žygiais. Jie randa, kad ultimatumo Lietuvai sąlygos buvusios labai švelnios. Jie tikėjosi jei ne visos, tai nors žymios Lietuvos dalies užėmimo.

Vakar šie tautininkai, baigė triukšmauti prieš žydus, suskato žygiuoti ir sukelti demonstracijas prieš užs. reikalų ministeriją. Tačiau žygiavimas užsibaigė visišku nepasisekimu. Policija pagalbon iššaukti ugniagesiai, kurie demonstruojančius su šaltu vandeniu gerai išmaudė. Be to, 435 demonstruotojai areštuoti. Jie kaltinami viešosios tvarkos ardymu.

Užsienių reikalų ministeris J. Beckas trečiadienį kalbės senate apie paskutinių dienų įvykius ryšium su Lietuvos kapituliavimu.

Spėjama, kad jis be kitko iškels sumanymą iš Baltijos valstybių sudaryti politinį bloką. Sako, tuo budu Lietuva busianti atitraukta nuo sovietų Rusijos.

Šiuo bloko sumanymas pas lenkus senai yra galvoje. Negalėta to vykdyti del Lietuvos nesutikimo susidėti su lenkais. Čia spėjama, kad dabar tas blokas tikrai galės buti sudarytas, nes Lietuva nestatys kliučių.

LENKIJA IŠTRAUKUS KARIUOMENĘ

VARŠUVA, kovo 21. — Pranešta, kad lenkų kariuomenė ištraukta nuo lietuvių lenkų demarkacijos linijos. Tačiau žymi jos dalis palikta Vilniuje, neskaitant nuolatinio gausingo garnizono.

PRANCUZIJOS DIPLOMATAI SAKOSI JIE SUTAIKĘ LIETUVIUS SU LENKAIS

LONDONAS, kovo 21. — Anglijos ministeris pirmininkas Chamberlainas ir toliau atsisako parlamente pareikšti del savo vyriausybės griežto ir galutino nusistatymo tarptautiniais klausimais.

Bet Prancuzijos diplomatai giriasi, kad tiktai jų, prancuzų, dėka šiomis dienomis išvengta naujo europinio karo. Jie sakosi, kad jų pastangomis Lietuva buvus priversta pripažinti Lenkijos ultimatumą. Jie aiškina, kad kilus karui sovietų Rusija galėjusi pakilti Lietuvą ginti, o Vokietija butų susimetusi gelbėti Lenkijai. Tuo budu buvo pavojaus kitoms valstybėms įsikišti. Vokietijai ypač butų buvus auksinė proga atsiimti Danzigo koridorių.

Neutraliniai stebėtojai pripažįsta, kad Lietuvos pusėje yra teisybė ir lenkų žygiais Lietuva nuskriausta.

KAUNAS. Kovo 17 d. Užsienių spaudos atstovai Kaune nuvyko į palinijo incidento vietą ir patys įsitikino musų tiesą, lenkų spaudos aprašymu prasimanymais, nepateisinamų jaudinimusi nesiekiančių sušvelninti padėties, pačių prieš 20 metų sudarytos.

VIDUNAS UŽDARYTAS TILŽĖS KALĖJIME

TILŽĖ — Neseniai pranešėme, kad filosofas ir rašytojas Vidunas kovo 22 d. švenčia savo 70 metų amžiaus sukaktuves, o dabar jau gautos žinios, kad kovo 11 d. vokiečių policija penkias valandas krėtė jo butą ir už savo knygų spausdinimą užsienyje uždarė jį Tilžės kalėjime. Žinant, kad Vidunas yra aukštos kulturos ir didelės tolerancijos asmenybė, toks vokiečių elgesys atrodo daugiau negu keistas. Tikrai savotiškas "pasveikinimas" gimimo sukaktuvių proga.

PAGELBINĖS KALBOS EUCHARISTINIAM KONGRESE

BUDAPESTAS, Vengrija. — Čia įvyksiančiam Eucharistiniam kongrese oficiali kalba bus vartojama vengrų kalba. Daugumai maldininkų ši kalba nebus suprantama. Tad vengrų kalbai paskirtos trys pagelbinės — italų, prancuzų ir vokiečių. Viskas, kas bus sakyta vengriškai, tuojau bus atpasakota pagelbinėmis kalbomis.

LIETUVOS PAVASARININKŲ JUBILIEJINIS KONGRESAS

Lietuvos katalikiškojo jaunimo organizacija "Pavasario" Federacija gyvai rengiasi į jubiliejinį Federacijos kongresą. Galutinai sudarytas kongresui rengti komitetas ir reikalingos komisijos jau visu smarkumu atlieka kongreso paruošiamuosius darbus. Komitetui pirminikauja pats Federacijos vadas, Dr. J. Leimonas.

KĄ NUTARĖ LIETUVOS BLAIVINIMO SĄJUNGA

Kaune įvyko neseniai įsikurusios Lietuvos Blaivinimo Sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas. Kaip Sąjungos pavadinimas rodo, jai rupi Lietuvos blaivinimas.

KĄ HITLERIS SAKĖ SAVO PARLAMENTUI

BERLYNAS, kov o 18. — Šiandien Hitleris kalbėjo savo parlamente ir ant galo jį paleido. Paskelbti nauji rinkimai. Į naują Hitlerio parlamentą įeis ir Austrijos naciai atstovai.

Hitleris kalbėjo apie Austrijos pasisavinimą. Jis sakė, kad pasaulis turįs buti "dėkingas" Vokietijai už šį žygį. Girdi, Vokietija išvadavo Austriją nuo naminio karo ir baisaus kraujo praliejimo. Be kitko jis dėkojo Italijai del jos draugingo nusistatymo.

SCHUSCHINGGUI LEISTA PASIRINKTI GYVENIMO VIETA

BERLYNAS, kovo 18. — Naciai vyriausybininkai pareiškia, kad buvusiam Austrijos kancleriui Schuschniggui leista pasirinkti gyvenimo vieta. Be to, Austrijos nacių autoritetams uždrausta Schuschniggą traukti tieson.

KAUNAS, kovo 12 d. — Užsienių Reikalų Ministeris Lozoraitis, kuris buvo nuvykęs lankyti sergantį ministrą pirmininką, iš Šveicarijos grįžo į Kauną.

Vasario 16 d., minint Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktuvės, įvairių organizacijų delegatai su savo vėliavomis sveikina Lietuvos nepriklausomybės kurėją, pirmąjį ir dabartinį, Lietuvos Valstybės Prezidentą Antaną Smetoną. Jis matyti prezidento rumų balkone.

NAUJAS INCIDENTAS DEMARKACIJOS LINIJOJE

WASHINGTON, D. C., kovo mėn. 17 d. Iš patikrintų šaltinių sužinota šie faktai:

Kovo vienuoliktą apie penktą valandą ryto nugirdęs šaudymas ties demarkacijos linija, musų pasienio policininkas nuėjo šaudymo link. Septyniolika metrų musų pusėje policininkas pastebėjo besislapstantį už krumo žmogų. Policininkas pareikalavo, kad sustotų, bet žmogus užuot sustojęs, šovė į policininką. Šisai šovė savo ruoštu ir sužeidė. Paaiškėjo, kad tai buta musų pusėje lenkų kareivio, kuris nuo žaizdos po trijų valandų mirė. Tą pačią dieną Lietuva pasiulė Lenkijai sudaryti mišrią komiją tam įvykiui ištirti, bet lenkai atsisakė to padaryti. Tada kovo keturioliktą Lietuva pasiulė lenkų vyriausybei paskirti abiejų pusių įgaliotinius, kurie išrištų minėtą įvykį ir pradėtų derybas nustatyti priemonės ateityje inciidentams užkisti kelią. Į tai lenkų atsakymas dar negautas, bet lenkų bet lenkų propaganda prieš Lietuvą šiuo metu yra labai smarki ir skatina agresyvumą.

Yra žinių, kad lenkai ruošiasi statyti Lietuvai ultimatyvių reikalavimų ir paremti juos grąsinimu ir pavartoti paiegą. Lenkų tikslas yra pasinaudoti tuo nelaimingu įvykiu, kad išspręsti ginčią savo naudai jėgos pavartojimu.

AUSTRIJOJE PLINTA SAVAŽUDYSTĖS

VIENA, kovo 16. — Naciams siaučiant Austrijoje plinta savažudystės. Daug žymių asmenų nusižudė, nepakęsdami hitlerininkų įsigalėjimo. Tarp kitų nusižudė buvęs Austrijos vicekancleris maj. Fey su žmona ir 18 metų amžiaus sunum.

KAUNAS Kovo 18 d. Biudžeto Komisija baigė darbą, tikimasi biudžetą priimti šį mėnesį.

* * *

KAUNAS. Kovo 18 d. Tautinėje Olimpiadoje dalyvaus apie 1200 Lietuvos ir per 150 užsienių lietuvių sportininkų. Laimėtojai gaus aukso, sidabro ir brozos medalius.

ŠAULIŲ RINKTINIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

KAUNAS, kovo 12 d. — Kaune įvyko Šaulių Rinktinių Atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo Valstybės Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Vyriausybės ir kariuomenės vadovybės. Šiame suvažiavime Ministras Pirmininkas išrinktas Šaulių Sąjungos garbės nariu. Suvažiavimas užsibrėžė dar plačiau ir energingiau vykdyti kulturinį karinio pasiruošimo darbą nepriklausomybei patikrinti, nes kulturinga ir kariškai paruošta tauta yra geriausia nepriklausomybės garantija. Besiniaukiantis Europos dangus skatina tvirtinti karines tautos pajėgas.

DETROITE RASTOS PASMAUGTOS DVI LIETUVĖS

DETROIT, Mich. kovo 16. — Pietvakarinėj šio miesto daly vienuose namuose rastos pasmaugtos dvi lietuvės, Mrs. Monika Janonis, 40 m. amž., ir Mrs. Uršulė Jakubauskis, 53 m. amž. Pirmoji buvo "grožybės seklyčios" (beauty parlor savininkė, o antroji gi su jąja gyveno.

Mildrid Janonis, 18 m. amž., pasmaugtosios duktė, vėlai grįžusi namo rado abiejų lavonus. Abi pasmaugtos su virvėmis ir rankšluo ščiais savo lovose, atskiruose kambariuose.

KVIEČIA FORDĄ SKIRTI METINĮ ATLYGINIMĄ

DETROIT, Mich., kovo 16. — Gubernatorius Murphy kviečia H. Fordą paskelbti savo darbininkams mažiausią metinį atlyginimą. Gub. Murphy pareiškia, kad tik Fordas tuo budu gali išjudinti visas kitas pramones.

LIETUVOS ATSTOVYBĖ NAUJAS VYSKUPAS AMERIKAI

WASHINGTON, kovo 16. — Apaštališkas delegatas paskelbė, kad naujai įsteigtai Saginaw vyskupijai, Michigano valstijoje, vyskupu paskirtas mons. W. T. Murphy, Šv. Dovydo parapijos rektorius, Detroit, Mich.

Paskirtas vyskupu mons. Murphy kunigiškus mokslėjo Kanadoj ir Romoj. Jo trys seserys yra vienuolės.

VOKIETIJOS KARIUOMENĖ Į AUSTRIJĄ

PRAHA, Čekoslovakija, kovo 18. — Vokietijos kariuomenė, tankai, lėktuvai, patrankos ir kitokia karo medžiaga jau kelinta diena bepertraukos per Linz miestą siunčiama į Austriją. Kokiais sumetimais tas daroma, nesužinota. Kai kas spėja, kad, rasi, tas viskas siunčiama į Čekoslovakijos pasienį. kiti sako, kad gal į Jugoslavijos pasienį.

Visi keliai užkimšti. Tukstančiai vokiečių kareivių, kurių daugumas atrodo iki 35 m. amž., atvyksta į Linzą, o iš tenai siunčiami Austrijos gilumon traukiniais, trokais ir lėktuvais. Daug žygiuoja pėsti, kiti raiti. Visi vyrai vyrai kariškai įginkluoti. Trokais vežamos sunkiosios ir lengvosios, taip pat motorinės įginkluotos valtys.

KAUNAS, kovo 18. — Lietuvos prezidentas A. Smetona pasirengęs išleisti atsišaukimą tautai.

* * *

VARŠUVA, kovo 18. — Lenkai Vilniuje kelia demonstracijas prieš Lietuvą. Šaukia, kad reikia Listuvą visiškai pašalinti iš Europos žemlapio.

* * *

VARŠUVA, kovo 18. — Lenkų vadai pasiskirstę į dvi grupes: vieni nori aneksuoti Lietuvą, o kiti pareiškia, kad tas pavojinga pavojinga pačiai Lenkijai.

* * *

VILNIUS, kovo 18. —Lenkai savo rezoliucijoje pareiškia, kad, girdi, Vilnius esąs Pilsudskio "motiniškas" miestas. o Nemunas — "lenkų" upė.

* * *

KAUNAS, kovo 10 d. — Švietimo Ministeris Tonkunas aplankė netoli Alytaus Amerikos lietuvio Radziukyno lėšomis pastatytą amerikoniško stilious modernią pradžios mokyklą. Amerikoniškam stiliuje pastatyta mokykla yra vienintelė Lietuvoje.

* * *

KAUNAS. Kovo 18 d. Ministerio pirmininko sveikata visai pasitaisė, tikimasi. kad jsai neužilgo grįž Lietuvon.

IŠ PASAULIO

Lietuvą privertė nusileisti Lenkijai. Meškos patarnavimas suteiktas didelių valstybių, ypatingai Anglijos. Lietuviai susinervavę. Labai nepatenkinti tokiu valdžios žygių. Studentai diena iš dienos rengia protestus.

Manoma, kad šis bus da nepaskutinis pasikesinimas Lenkijos prieš Lietuvą.Incidentų suras, nes Ją verčia Hitleris.

★ ★

Austrijoje neramumai. Priešingi Hitleriui žmonės suimami ir dedama į kalėjimus. Saužudystės didėja. Nukenčia daugiausia žydai.

★ ★

Lenkija įniršus prieš Lietuvius, piktumą bando nuvaryti su pogromais prieš žydus. Didelius nuosto-lius paneša žydai.

Nors ir eina pasitarimai tarp Lietuvos ir Lenkijos, vienok lenkų sutraukta į pasienį kariuomenė neištraukiama. Ar nepasikartos antras Žulikovskinis žygis.

★ ★

Sukilėliai Ispanijoj žygiuoja pimyn. Ant visų frontų lojalistai sutinka pralaimėjimus.

Italijos spauda perspėja Prancuziją, kad ši nesikištų su pagelba lojalistams, nes tuo kart Italija pasirengus pasiųsti kariuomenę sukilėliams pagelbon.

★ ★

Japonija neturi kuo pasigirti savo kovoje prieš kinus. Bene visuose fruntuose likosi atmušti panešant milžiniškus nuostolius. Kinų atakos pasekmingos. Nekuriuose vietose Japonai traukiasi atgal.

★ ★

Pagal vėliausius pranešimus, industrija pradėjo geriau judėti. Pagerėjimas pasirodo automobilių išdirbystėse. Geležinės dirbtuvės irgi geriau pradeda eiti. Darbininkas žmogus pradeda lengviau atsikvėpti.

★ ★

Čekoslavokija praranda visą viltį susilaukti pagelbos iš Anglijos. Turi pasitenkinti vien Prancuzija ir Sovietais. Hitleris reikalauja, kad Čekoslavokija panaikintų esamą sutartį tarp Jos ir Sovietų. Toks reikalavimo išpildymas paliktų Čekoslovakiją ant Hitlerio malonės. Aišku, kad reikalavimas but atmestas.

KLAIPĖDA. — Netrukus pradedama statyti 50,000 kubinių metrų talpos Amatų Rumai, kurie dar vienu moderniu pastatu pagražins Klaipėdos miestą.

* * *

KAUNAS, kovo 10 ir 11 d. Vytauto Didžiojo Universitete Kaune vyko Studentų Atstovybės rinkimai, kuriuose dalyvavo 80% studentijos ir išrinko 18 atstovų.

* * *

KAUNAS. — Kaune kuriamas didžiulis žemės ukio muziejus, kuriame bus surinkti įvairiausi eksponatai, rodą Lietuvos ir kitų šalių žemės ukio progresą.

"Lietuvių Žinios"
Savaitinis Laikraštis
Išeina kas penktadienis
Leidžia
Lietuvių R. K. Literaturos Dr-ja

Prenumeratos Kaina:

Suv. Valst. pusmečiui	$1.00
Suv. Valst. metams	$1.50
Užsieny metams	$2.50
Užsienyj pusmečiui	$1.50

Skelbimų kainos sulig susitarimo
6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

"Lithuanian News"
Weekly Publication
Issued by
The Lithuanian R. C. Literary Society

Subscription Rates:

In U. S. A. one year	$1.50
In U. S. A. six months	$1.00
Other Countries one year	2.50
Other Countries six months	$1.50

Advertising rates on application
6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Raštus ir žinias "Lietuvių Žinios" trumpina savo nuožiura. Nesunaudoti raštai korespondentams negrąžinami, jei tam tikslui neprisiunčiama pašto ženklų

LIETUVIAI GELBĖKIME SAVO TĖVYNĘ LIETUVĄ

Atėjo svarbus momentas musų tautai. Momentas savo laisvės ir neprigulmybės išlaikymo. Lenkų erelis tykoja iš paselų pulti protėvių kraštą. Neužtenka, kad Lietuva turėjo išgerti karčią taurę išpildant Lenkijos pateikto ultimatumo reikalavimus, bet matosi, kad lenkų norai nėra da patenkinti. Jie nori visos Lietuvos. Jų kariuomenė nesitraukia nuo demarkacijos linijos. Laukia. Laukia ko? Ne ko kito, kaip suplanuoto incidento. Incidento, kuris duotų jiems progą grumtis pirmyn.

Nusileidimas padarytas. Bet ar jis bus paskutinis? Ar nereikalaus lenkai ir daugiau, da ir žiauresnių? Negalima tikėti lenkų žodžiams. Žodžiams, kurie taip lengvai buvo sulaužyti pirmiaus.

Lietuviai, kaip vienas stokime už protėvių žemę. Už savo tautą ir jos laisvę. Tas laikas yra dabar. Nunai.

Po visas lietuvių kolonijas skamba galingi protesto balsai prieš lenkus. Žemiau telpa griežti ir atviri nusistatymo obalsiai musų lietuvių katalikų veikimo centrų.

Iš visokių šaltinių gaunamos žinios apie Lietuvą yra baisios ir šiurpulingos. Jos visos sako — musų Tėvynė Lietuva yra dideliame pavojuje! Amžini musų tautos priešai grasina ją pavergti, sunaikinti, o musų brolius ir sesutes persekioti ir terorizuoti taip, kaip Vilniaus krašto lietuviai yra persekiojami ir terorizuojami.

Šioj kritiškoj Lietuvos gyvenimo valandoj visi jos sunųs ir dukterys parodykime savo motinai pilniausią ištikimybę ir meilę, visi stokim į jos gynimo darbą ir dėdami aukas, kad neišsisemtų tautos ištekliai ginti savo leisvę ir teises.

Šiuomi skelbiame, kad, Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Tarybos nutarimu, tuoj pradeda veikti praeity tiek daug gero Lietuvai padaręs Tautos Fondas.

Tautos Fondas ir šiuo kritiškuoju Lietuvos gyvenimo momentu stoja į darbą ir virsta gyvu šaltiniu, iš kurio turės plaukti medžiagiška Lietuvai pagalba.

Tad, brangųs lietuviai, aukokite ir siųskite aukas į Tautos Fondą! Lietuvai greitai reikalinga ne tik moralinė, bet ir materialinė pagalba. Rašykite čekius Tautos Fondo iždininko kun. Ig. Albavičiaus vardu ir siųskite — Tautos Fondas, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Ta pačia proga primename, kad visose lietuvių kolonijose turi buti sušaukti masiniai lietuviių susirinkimai, išnešti protestai prieš Lietuvos priešus ir renkamos aukos į Tautos Fondą Lietuvos gelbėjimui.

Sesers ir broliai, į darbą, nes Tėvynė šaukia!

Dr. A. Rakauskas, Amerikos Liet. Kat. Tarybos,
Tautos Fondo ir Federacijos pirm.; L. Šimutis, sekr.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ BALSAS

A.L.R.K. Federacija ir Lietuvių R. K. Susivienijimas Amerikoj pasiuntė Eltai į Kauną tokią kablegramą:

"Elta, Kaunas,
Lithuania.

Amerikos lietuviai katalikai lyg muras stovi už Lietuvą, griežtai ir energingai protestuodami prieš lenkų ir vokiečių pasikesinimus ją užpulti ir pažadėdami paskutinius savo centus dėti jos laisvės ir nepriklausomybės gynimui.

LEONARDAS ŠIMUTIS, Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoj pirmininkas.

DR. A. RUTKAUSKAS, A.L.R.K. Federacijos pirmininkas."

KABLEGRAMA Į LIETUVĄ

"Elta, Kaunas, Lithuania

Protestuojame prieš lenkų provokacijas ir grąsinimus pulti Lietuvą. Moraliai ir materialiai remsime tautos žygius ginti savo nepriklausomybę ir jai priklausančias teritorijas. Prašome Eltos mus informuoti apie susidariusią padėtį. Chicagos lietuvių katalikų visuomenės vardu: ŠIMUTIS, GRIŠIUS, ČESNULIS.

Vasario 21 d. prel. A. Damb rausko palaikai iš buto pernešami į Kauno arkikatedros baziliką.

SIŲSKIME LIETUVON TAUTINĖS DVASIOS SPORTININKUS

Pereitą vasarą lankėsi Amerikoj Lietuvos sportininkai paliko mums neišdildomą įspudį. Kodėl jie paliko mums neišdildomą įspudį visiems yra gerai žinoma, todėl nėra reikalo aiškinti. Lietuva siųsdama savo jaunuolius Amerikon, kreipė dėmesį į tai, kad tie jaunuoliai reprezentuoja Lietuvą Amerikos lietuvių akyse. Ji parinko tokius jaunuolius, kurie savo išauklėjimu ir džentelmeniškumu, kreipė visų akis į save.

Juoba mums Amerikos lietuviams siunčiant musų sportininkus Lietuvon reikėtų į tai atsižvelgti ir parinkti toklus sportininkus, kurie nepadarytų mums Amerikiečiams nemalonumo.

Visiems aišku, kad šis sportininkų pasikeitimas yra suartinimui Amerikos kontinento lietuvių jaunimo su Lietuvos jaunimu. Tik per musų jaunimo susiartinimą su Lietuvos jaunimu mes galėsime palaikyti tautinius jausmus Amerikos lietuvių jaunimo tarpe.

Parenkant sportininkus važiuoti į Lietuvos Tautinę Olimpijadą reikia žiurėti ne tik į jaunuolių sportinius gabumus, bet ir į jų tautinę savoką. Mes norime, kad musų jaunuoliai sportininkai grįžę po Olimpijados butų lietuviais, kokiais jų tėvai buvo. Rinkdami sportininkus žiurėkime, kad jie butų pilna žodžio prasme lietuviai, kad mokėtų lietuviu kalba ir, kad mylėtų savo antrąją tėvynę Lietuva.

Patartina vengti tokių sportininkų, kurių lietuviškoji kalba yra: "Sy — žiurėk, Džianas strytu runija"... Sportininkai, kurie tikisi važiuoti Lietuvon turėtų pasiruošti save lietuvių kalbos žinojime, nes jie turės reprezentuoti Amerikos lietuvių jaunimą Lietuvoje.

Tad rinkdami sportininkus žiurėkime, kad sveikame kune, butų sveika tautinė siela... Kad grįžę nepakriktų ir nežutų nutautėjimo bangose.

AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO KOMITETAS
2201 W. Cermak Road
Chicago, Ill.

VOKIEČIŲ BUDELIAI LIETUVOJE

Per paskutinįjį Lietuvos - Lenkijos padalinimą Suvalkai, Mariampolė, Gardinais ir kiti miestai atiteko vokiečiams. Ši teritorija turėjo apie 44,000 kv. kilometrus. Berlyno valdžia naujai įgytas žemes pavadino "Naujjaisiais Rytų Prusais." 1794 metais vokiečiai užėmė naujus žemių plotus, kurie pagal karo sutartį su Rusija ir Austrija teko vokiečiams.

Prusams rupėjo kuo greičiausiai nuginkluoti vietos gyventojus. Jie pamažu, kad nesukėlus dideles neapykantos, ginklus surinko, o kai jau pajuto, kad žmonės ginklų turi mažai, išleido griežtą įsakymą ginklus atiduoti prusų valdininkams. Prusai tuojaus ėmėsi darbo suvokietinti naują kraštą.

Kai prisimeni didžiojo karo vokiečių okupacinės valdžios elgėsisį Lietuvoj, tai gali įsivaizdinti ir senus jų darbus Suvalkijoje. Tada vokiečiai ne mažiau smaugė žmones, kaip didžiojo karo metu. Jie naikino vienuolynus, vežė čia kriminalistus ir vokiečius prasikaltėlius ir Naujuose Rytų Prusuose jiems suteikdavo gerai apmokamas vietas. Kada prusai jau gerai įsitvirtino, tai jie Lietuvoje pradėjo pradėjo steigti budelijas, kuriose buvo kariami prasikaltėliai. Labai įdomią medžiagą šiuo klausimu surinko profesorius Janulaitis ir lenkų istorikas Kalinowski, 1921 - 1922 metais, kada dar su vokiečiais buvo geresni santykiai, jie leido Vytauto Didžiojo universiteto profesoriui Janulaičiui apžiurėti Berlyno slaptąjį valstybės archyva, kuriame yra surinkti 17-95—1807 m. dokumentai, liečiantieji Naujuosius Rytų Prusus. Tuose slaptuose archyvuose užtinkama ir apie budelijų steigimą Lietuvoje. Mat, užimant kraštą, jų tenai nebuvo. tad Prusų vyriausybė tuo klausimu smakiai susirupiino, nes nebuvo kas kankina ir žudo žmones. Pirmą kartą prireikė budelio 1797 metais. Vokiečiai nutarė Jokubą Kazlauską nužudyti, įpynus jį į ratą. Tuo reikalu Baltstogės rumai kreipėsi į Karaliaučiaus, Gumbinės ir kitas įstaigas, prašydami budelių, nes iš vietos žmonių niekas budeliu nenorėjo buti. Tiktai po dviejų su puse metų atvyko iš Torunio budelis Schesmer, kuris įvykdė kelias ekzekucijas, taip pat ir Kazlauskui, kurio ekzekucija vokiečiams apsiėjo apie 300 dolerių. Bet šis budelis Lietuvoj nepaliko ir išvyko atgal.

Kaip patys prusai prisipažįsta, lietuvių provincijoj į budelio vietos pasiulymą žiurėjo kaipo į didžiausį pažeminimą.

Pagaliau į šį reikalą įsikišo ir Berlynas. Teisingumo ministeris Goldbekas 1800 m. įsakė Naujųjų Prusų vyriausybei greičiau surasti budelius, nes, per ilgai laukiant, nusikaltėliai gali pabėgti. Tuo laiku buvo suimti du lietuviai — Dabulevičius ir Mažeika, kuriuodu buvo apkaltinti puolą paštą ir prusų valdininkus. Jiems prusai paskyrė mirties bausmę. Laikas bėgo, o budelių vis nebuvo. Prusai paleido spaudsdintus skelbimus po visa provincija, bet ir tas mažai ką padėjo.

Prusai norėdami kiek išaukštinti budelio pareigas, aiškino žmonėms, kad budelis nieko bendro su rakaliu neturi. Jis del savo uždavinio yra ne kas kitas, kaip baudžiamojo teisėjo padėjėjas. Už savo darba jis gauna numatytą atlyginima, o susirges. turi pristatyti kitą kvalifikuotą asmenį. Naujuose Rytų Prusuose buvo nutarta įsteigti net 3 budelijas. Viena iš jų turėjo buti Mariampolės paviete. Šiai budelijai buvo nustatytas Krosnos palivarkas. Galutinai budelijų steigimas buvo užbaigtas 1802 metais. Tada vokiečiai išleido tuo reikalu įstatymą. Bet Bet vokiečiams neilgai teko naudotis įsteigtoms budelijoms. Imperatorius Napoleonas I sumušė vokiečius ir 1807 m. Tilžėje buvo pasirašyta sutartis tarp rusų ir prancuzų, pagal kurią Naujieji Rytų Prusai iš Vokietijos atimami, o iš jų ir kitų provincijų sudaroma atskira Varšuvos kunigaikštija. Prusų karalius 1807 m. 24 liepos atsisveikinamame rašte labai graudingai ramina savo valdinius. Aišku kartu iš Lietuvos išsikraustė ir budeliai.

KOKIŲ BUTA LIETUVOJE DVARININKŲ

Lietuva nedidelė šalis, tačiau joje buta stambių dvarininkų. Kai Lietuva susijungė su Lenkija į vieną valstybę, lenkų didžiunai ėmė grobti Lietuvoje žemes ir kurti didelius dvarus. Atsirado ir lietuvių stambių dvarininku, kurie vėliau sulenkėjo. Tik nedidelė lietuvių dvarininkų dalis paliko ištikimi savo tautai. Kai Kai 1893 - 1895 metais rusai užvaldė sujrusią Lietuvos - Lenkijos valstybę, Lietuvoje ėmė rastis ir rusų dvarininkų. Vilnijoje buvo dvarininkų ir valstiečių bankai. Dvarininkų bankas duodavo paskolą dvarininkams. Kai dvarininkas iki ausų prasiskolindavo, dvarininkų bakas jo dvarą pardudavo iš varžytinių. Varžytinėse prasiskolinusiu dva rus pirkdavo valstiečių bankas, kuris dvarų žemes dalindavo atėjunams rusams kolonistams. Tokiu budu ėjo Lietuvos kolonizavimas. Po 1831 ir 1863 metų sukilimų rusų valdžia daug dvarų daug dvarų atėmė iš dvarininkų dalyvavusių sukilimuose. Kai kuriuos tokius dvarus rusų valdžia padovanojo savo ištikimiesiams generolams bei valdininkams. Kitus dvarus išdalino iš Rusijos atvežtiems burliokams.

Nepriklausomos Lietuvos žemės reforma padarė gala Lietuvos dvarininkams ir dvarams. Dvarai buvo paversti stambiais ukiais, o paimtoji dvarų žemė buvo išdalinta bežemiams. Pagal Lietuvos įstatymus, svetimšaliai Lietuvoje negali nuosavybės teisėmis turėti žemės ir miškų. Kurie svetimšaliai žemės turėjo, tie privalėjo nustatytu laiku savo nuosavybes likviduoti. Žymiausias svetimšalis žemininkas Lietuvoje yra grafas Šauzelis, Prancuzijos pilietis. Grafas Šauzelis iki šiol nepajėgia savo nuosavybės likviduoti. Platoliškis Šauzelis iki šiol tebeturėjo apie 3000 hektarų miškų. Dabar žemės ukio ministerija susitarė tuos miškus iš Šauzelio nupirkti, sutarė sumokėti 195 milijonus litų. Vedamos derybos su palangiškiais Tiškevičiais. Seniau visa Palanga priklausė Tiškevičiams. Pajuriu beveik iki Lipojaus tęsėsi jų miškai. Pagal žemės reformos įstatymą tiktai iš Palangos Tiškevičiaus buvo paimta apie 5000 hektarų miškų iir laukų. Paliko Tiškevičiams apie 200 hektarų žemės, palocius, didelis parkas Palangoje ir apie 10 vilų. Dabar Lietuvos valdžia veda derybas ir nori iš Tiškevičių nupirkti Palangoje jiems priklausantį palocių, parką ir visas vilas. Tiškevičiai prašo pusantro milijono litų, o jiems siuloma milijonas. Tačiau manoma, kad bus susitarta. Taigi, dvarininkai ir iš to, kas jiems po žemės reformos paliko, dar gali puikiai gyventi. Tsb.

LIETUVOS MIESTŲ IR MIESTELIŲ NAUJI PLANAVIMAI

Iki šiol tik didesni miestai buvo šiek tiek planingiau statomi ir tvarkomi. Šiaip gi daugiausia miestų statyba ėjo savarankiai. Daugelis gyventojų iš senesnių laikų miestuose ir miesteliuose turėjo didelius žemės plotus, vertėsi net sodininkyste ir daržininkyste. Dabar, kai auga pramonė prekyba, ir amatai, auga ir miestai, statoma daug naujų trobesių. Žemių savininkai savo didelius plotus skirsto i mažesnius sklypus ir pardavinėja aukšta kaina. Kai nėra tinkamo plano ir priežiuros, tai sklypai sudaromi labai įvairių formų ir juose statyba vykdoma netvarkingai.

Šiemet vidaus reikalų ministerija davė parėdimą visoms miestų ir apskričių savivaldybėms per penkerius metus sudaryti tinkamas miestų ir miestelių planus.

Per penkerius metus visų miestų ir miestelių žemės turės buti tiksliai išmatuotos ir sudaryti planai statybai ir miestų augimui. Bus išvestos gatvės, paskirti žemės plotai aikštėms, viešiesiems pastatams ir kitiems įrengimams.

Čia yra didelis darbas, įveikiamas tiktai gal per penkmetį. Lietuvos miestų ir miestelių planų rusų laikais arba nebuvo, arba buvusieji žuvo karų metais. Todel visą darba tenka dirbti naujai. Miestu ir miestelių išplanavimas bus svarbus darbas, atliktas nepriklausomybės dvidešimtmečio sukaktuvėms paminėti, ir jis bus baigtas tiktai Lietuvos Laisvės 25 metų sukaktuvėms.

TELEGRAMA Į VAŠINGTONĄ

Į Vašingtoną pasiųsta tokio turinio telegrama:

"Honorable Cordell Hull
Secretary of State of the United States of America
Washington, D. C.:

Whereas from the press reports the Polish Government is threatening the sovereign rights of Lithuania and the same act jeopardizes the peace of Europe and the world, therefore we, on behalf of one hundred thousand loyal Americans of Lithuanian ancestry, residing in Chicago, vigorously and unanimously protest against the aggressive attitude of the Polish Government, we therefore pray that the Government of the United States use its good offices to intercede for the sovereign rights of the people of Lithuania, and as against the threatened invasion by Poland, and hereby avoid bloodshed and untold suffering of the peace loving people of Lithuania and to preserve the peace and tranquility of the world.

Lithuanian Independence Committee:

LEONARD ŠIMUTIS, Chairman,
JOSEPH J. GRISH, and
CHARLES V. CHESNUL, Vice Chairman,
2334 South Oakley Ave., Chicago".

DETROITO ŽINIOS

WEST SIDE

Iš mano pabirų.

Čia Detroito lietuviai praeitą savaitę pergyveno daug liudėsio ir nesmagumų. Pradžioj savaitės rastos pasmauktos dvi moterys. Tai laisvųjų gyvenimo daviniai. Čia vėl Lietuvos kivirčiai su lenkais užė spaudoje su didžiausiais antgalviais ir radio pranešimais. Kur tik eini, kas žino kad esi lietuvis, ypač dirbtuvėse — tau jie stačiai duri pirštu į akis.

Trečiadienį nuėjus į bažnyčią ant vakarinių pamaldų, štai išeina kun. I. Boreišis ašaras šluostąs nuo akių, sako "nėra ko jau bedaryti, kam rupi mus Tėvynė. Tas jaučia širdgėlą. Man jau perskaudu ir bepasakoti. Yra žinių, kad lenkai ten turi su traukę 50,000 kariuomenės, ir pasirengę pulti Lietuvą. Skaudus momentas. Nėr kas mus užstotų, nėr kas atjaustų mus".

Laisvos Meilės Daviniai.

Čia parašysiu bent kiek plačiau apie ta didžiają tragediia. Kovo 13 d. čia rastos pasmaugtos dvi lietuvės moterys vienoj stuboj, butent Monika Janionis ir Uršule Jakubauski; jas pasmaugė Monikos antrasis vyras P. Burton (lietuvis).

Monika apie 20 metų atgal susituokė su Jenioniu. Pagyvenus su savo pirmu vyru apie 15 metų persiskirė. Po ko gyveno it panelė. Gaudė laisvus meilužius. Iš mano atsiminimo jau buvo toks atsitimas. Mano buvęs geras draugas atvykes i Detroit, dirbo automobilių dirbtuvės ofise, nes buvo gerai pomokytas. Monika jį pamačiusi ėmė romansuotis su juo. Jis man vergdamas buvo pasisakęs, kad jis jos nenoriąs, bet atsigynti jau jėgų neturįs. Jis su Monika be romansuodamas taip ištvirko, kad pradėjo netik romansuotis su Monika, bet ir su Monikos dukterimi, kuri buvo vos virš 10 metų amžiaus. Monika sužinojus, kad jos meilužis ėmė mylėti jos dukterį, pašaukė policiją ir jos romansas pasibaigė su pastaruoju. Gi mano buvęs draugužis budamas kalėjime iš desperacijos šoko pro langą iš antro aukšto ir ant vietos užsimušė. Ta pirma romanso auka buvo Zigmas Domanskas. Zigmas. buvo išauklėtas geros dvasios vaikynas, bet pakliuvęs piktos valios draugijoje užbaigė savo jaunas dienas tragingai. Zigmas buvo gerai žinomas Clevelandiečiams, nes jis ten buvo įtrauktas prie organizacinio veikimo. Pasakysiu, kad buvo plačių minčių vaikynas.

Dabar štai Monikos antra ir paskutinė tragedija. Praeitais metais Monika apsivedė su Peter Burton (jo pavardės tikros dar niekas nežino, nes jis kelias jų turėjęs). Pagyvene apie vieną mėnesį persiskyrė. Nuo to laiko jiedu tankiai susitikdavo bolševikų lizde, kur visados susipešdavo. Vieną nakti įsibaladojęs į stubą pas U. Jakobaitienę kur gyveno Monika ir padarė žiauru darba. Ne vieną Moniką užsmaugė, bet ir Uršulę, kuri nebuvo nieko tam nekalta.

P. Burtonas tapo policijos pagautas Buffalo, N. Y. Ir šis šoko pro langą nuo trečio aukšto. Pagyvenęs porą dienų mirė. Štai laisvos meilės daviniai. Liudna gyvenimo užbaiga. Koks gyvenimas, toks ir mirimas...

* * *

Kovo 28 d. vakare ant Lietuvių Svetainės įvyks nepaprastas Deroito visų lietuviųių Masinis Susirinkimas. Bus išnešta protestas prieš lenkus, kurie it vilkai išalkę Lietuvos žemes nori praryti.

Cingu Lingų

Šis tas iš judėjimo lietuvių

Kovo 20 d. šv. Jurgio par. salėje buvo surengta kauliukų žaidimas (Bunco Party). Tą pramogėlę rengė kelios draugijos bendrai susidėjusios. Tikslas, parėmimas seselių mokytojų gyvenimo ir auklėjimo mokyklos vaikučių moksle.

Publikos gana skaitlingai atsilankė. Gražu buvo matyti, kad ir iš kitų parapijų lietuviai dalyvavo. Savo atsilankymu parėmė tikslingą pramogą. Labai gražų įspudį darė vedėjos pramogelės, pp. Paurazienė ir Stankienė, kurios su energija tvarkė dovanų daugumą išdalinant ir kitus darbuotės reikalus. Gražus įspudys matyti, kaip poni Paurazienė netik savo mintis del veikimo nukreipus del Moterų Sąjungos gerovės, kaipo Centro Pirmininkė, bet dar nenuilstančiai prisideda ir vietiniame veikimo judėjime.

Užbaigus kauliukų žeidimą sekė gražus pavaišinimas. Kiekvienas dalyvis buvo paragintas prie draugiško užkandžio. Žodžiu sakant seselių naudai pramogėlė žmonių atjausta, paremta dovanomis ir skaitlingu atsilankymu. Rengėjoms ir visiems prisidėjusiems priklauso nuoširdus ačiu.

Tragingos Mirtys

Bėgyje savaitės laiko, keliatas lietuvių tragingai užbaigė gyvenimo dienas. Monika Janionis ir J. Jakubauskienė rastos kambariuose vrvėms užsmaugtos. Tragediją papildė Janionienės antrasis vyras su kuriuo paskutiniais laikais negyveno. Jis joms atėmė abiems gyvastis. Gurskis jau daug šelmyščių padaręs gyvenime. Vadinosi keliomis pavardėmis, kaltininkas likosi sugautas Buffalo N.Y. ir areštuotas. Policijai betardant patsai šoko per langą ir savo gyvastį atsiėmė.

19 kovo Jakubauskienė su Janioniene likosi protestonų kapinėse palaidotos su dideliu Detroito lietuvių atjautimu del jųjų tragingo užbaigimo gyvenimo.

Atvelykio Koncertas

Girdėta, kad Šv. Antano parapios choras energingai ruošiasi prie koncerto, kuris įvyks atvelykio sekmadienyje, tai balandžio 24 d. lietuvių salėje. Gražu ir įspudinga laukti Pavasarinės programos, kur West Sidės jaunimas visuomet gražiai išpyldo užduotis. Malonių pasekmių jaunime.

NNuliudęs Lietuvis.

Youngstown, Ohio

Šis ir Tas

Baigiasi žiemos sezonas ir šalti — nemaloni orai. Kad ši žiema ir nebuvo šalta, bet vis tiek tas sezonas yra žmonėms nemalonus. Iki šis mano raštelis pasieks "Lietuvių Žinias", tai jau bus pavasaris. Beruošiant spaudai mano raštelį, matau saulutę maloniai ir skaisčiai šviečiančią savo spinduliais į mano langą. Vėjelis, kvėpiančiu pavasario oru tikrai priduoda krutinei lengvumą kvėpavimo ir gerėjimosi ankstyvu pavasariu, kurio taip ilgai laukėme.

Jau yra girdėti ir paukštelių čiulbėjimas da nelapuotuose medžiuose. Ištikrųjų darosi linksma. Kvepiantis oras tarsi viliote vilioja į savo rankas; tarsi, lig motinos malonios rankos spaudžia savo kudikėlį prie savo krutynės. Bet ką čia daug šnekėti apie gamtos grožybę ir malonumą, nes neužilgo mes visi patirsime ir visi lygiai jos grožybe pasinaudosime.

Rašydamas apie pavasarį, turiu atsiminti ir apie musų draugystes ir organizacijas. Ataeinant šiltesniems laikams ir ilgesnėm dienom, mes neturime sutingti, kad tik sėdėti rankas susidėjus ir gerėtis gamta. Mes turime padidinti savo veikimo energiją ir planuoti programą veikimo visuomenės dirvoj. Musų organizacijos žiemos laiku apsnudo. Reikia jas atgaivinti ir priduoti daugiaus gyvybės, kad jos augtų ir iš savo augimų-darbų, mes turėtume vaisius ir naudą. Čia reikia dirbti, čia reikia tikros darbo energijos, nes dirva yra didelė, bet be sunkaus darbo nebus vaisių. Taigi, draugijų ir organizacijų vadai, rengkities prie darbo, nes jau laikas dabar gerai prisirengti.

Dar Apie Darbus

Jau daug sykių rašiau apie darbus iš musų miesto, bet ir dabar bus gerai daugiaus pakalbėti apie tai. Girdėti, kad biznieriai netiek daug nusiskundžia bizniu, tai yra geras ženklas; kad dirbtuvės jau dirba biski geriaus. Tikrai, ta negeistina bedarbė taip žmoneliams įgriso, kad daugumas pradėjo pesimistiškai į tą klausimą žiurėti. Aš sakau, bukime optimistais ir turėkime viltį. Geresni laikai ateina, kas ir dabar yra mažų ženklų, tai rukstanti dumai iš tų dirbtuvių kaminų, kurie pirma neruko.

Kas Girdėti iš LRKSA. Kuopos

Artinasi Susivienymo Seimas Pittsburge, tai ir musų kuopa yra pasirengus siųsti vieną delegatą į Seimą. Neturiu oficialio raporto iš kuopos, bet yra kalbama, kad S. N. Marks bus delegatas iš musų kuopos. Butų gerai, kad kuopa nepraleistų šios progos pasiųsti delegatą į šį Seimą, nes yra netoli nuo musų miesto ir pigiai kaštuos kelionė, o gal ir ir dykai.

Apie parengimą, tai dar yra nesusitarta galutinai su Clevelando veikėjais, bet yra vilties, kad parengimas nebus daug pailgytas, gal ir anksčiaus bus surengtas negu buvo nutarta. Clevelando veikėjai maloniai mums pritaria ir yra pasirengę musų kuopai patarnauti, nes ir jie visi yra LRKSA. nariai ir gabus veikėjai.

Tokiu budu kuopos valdyba yra linksma ir dėkinga Clevelando veikėjams, kad jie sutinka remti musų neturtingą kuopą. Taigi, tariam iš kalno ačiu, daugiausia gerb. Paulei Glugodienei.

Saulės Brolis.

Neteisingos Pastabos.

Šios kolonijos lietuvės moterys sujudo prieš žinias pateiktas karespondento iš šio miesto. 6 d. kovo man išėjus iš bažnyčios, mane apstojo kelios moterys ir pradėjo išmetinėti, kam aš parašiau į "Lietuvių Žinias" korespondenciją neteisingai ir apkaltinau kleboną. Man paaiškinus visą incidentą kiek pasiliuosavau su prižadu atitaisyti klaidą. Buvo taip: Vasario 26 d., 1938 musų moterys surengė šv. Pranciškaus parap. svetainėje labai puikią vakarienę del pagerbimo vietinio klebono kun. Kaz. Petreikio ir pasveikino jį jo varduvių dienoje. Buvo užkviesta iš Clevelando šv. Jurgio parap. Sodalietės, kurios po vakarienės labai gražiai sulošė teatrą: "Maskuota Mergelė." "Liet. Žiniose" 4 d. kovo ir 9 tilpo "Saulės Brolio" iš Youngstown, O. korespondencija apie virš minėtą paparengimą, kur "Saulės Brolis" savo pastabose apkaltino kleboną sakydamas: "Turiu pasakyti, kad klebonas padarė didelę klaidą tuo, kad visi turėjo užsimokėti įžangą, ir po jo gimimo dienos surprizo partės buvo renkamos aukos, tai tuo daugumas buvo nepatenkinti." Čia "Saulės Brolis" pats savę sukritikavo, kadangi toj pačioj korespondencijoj sako: "tas buvo parengta naujos svetainės naudai." Tamsta norėtum, kad viskas, kas yra rengiama ir vaišinama butų veltui ir butų parapijos naudai? Jeigu "Saulės Brolis" tik tiek turi užuojautos del savo parapijos, tai geriaus butų, kad imtum daugiaus kantrybės rašydamas žinutes iš šios kolonijos ištiriant tikrą tiesą.

Virš minėtą parengimą, moterys įrengė visai neatsiklausę klebono, ar jos ims įžanga ar ne, taipgi apie rinkimą aukų klebonas absoliutiškai nieko nežinojo. Tamstos pastaba klebonui yra klaidinga.

'Lietuvių Žiniose" No. 10 "Saulės Brolis" rašai: "Parapijos vargai." Ir čia tamsta, užgauni parapijonų jausmus ir klebono pasiryžimą. Musų klebonas nekokio vargo nevargsta ir yra užganėdintas, pagal šių dienų eigą. Naujos svetainės fondas kyla ir neužilgo, kaip sakė pats klebonas, pradėsime darbą.

Tad aš patarčia 'Saulės Broliui" vengti tokių į laikraštį neteisingų žinių ir pastabų.

K. Stupin.

Vietinės • Žinios

Dayton 30 — Cleveland 19.

Pereitą savaitę buvome Daytone kur rungtyniavom su Vyčių komanda. Kaip atsitiko DuBois, Pa. taip ir čia naminiai pergalėjo svečius.

Galime dabar pasakyt, kad Clevelandiečiai ir visi, kurie ateis ant žaidimų pamatys geras rungtynes, nes abejose vietose, kur mes buvom nuvažiavę randasi geros basket ball komandos.

Žinoma, basket ball rungtynės tai buvo tiktai priežastis važiuoti į šias lietuvių kolonjas bet ištikrųjų mums daugiau rupėjo susieiti ir susipažinti su lietuviais iš šių miestų.

Neapsiriksim, kaip sakysim, kad labai malonu buvo mums visiems praleisti porą dienų su savo žmonėms iš kitus.

Sunkiausia valanda buvo, kaip reikėjo atsisveikyt, bet žinant, kad neužilgo vėl sueisime tai, maždaug buvo lengviausakyt—sudiev. Daytoniečių didelis burys rengiasi atvažiuoti ant musų tornamento balandžio 9 ir 10 d.d.

Negalim pabaigt straipsnį neištarus ačiu visiems Daytono lietuviams už tokį gražų priėmimą musų sportininkų. Taipat norim ištart ačiu Lietuvos Vyčių kuopai ir Goldikų šemai. Rašytojas šio straipsnio nori nuo savęs ištart širdingiausį ačiu Skatkauskų šeimynoms, tėvams ir jaunai vedusiai porai, Jonui Skatkauskui ir Onai Skatkauskienei (Goldikaitei) Kitam numery turėsim daugiau žinių, žinelių iš musų kelionės. Buvo matyta daug "Lietuvių Žinių" Daytone.

J. K. Venslovas

Apsidairius

Clevelando litvomanija yra susirupinus Lietuvos likimu. Įvyksta net du protesto mitingai. Vienas buvo vakar, kitas įvyks Nedėlioje 2 val. po pietų.

Parengimai taipogi eina savu keliu. Tik savaitė beliko iki Kulturinio Darželio bazaro, kuris rengiamas 2-rą ir 3-čią dienomis kito mėnesio.

Buvau ir prie darželio. Jau žolė žaliuoja. Medukai pradeda sprogti. Nekurie darbai da nėra užbaigti. Laistymo sistema nebaigta. Reikia galvukių. Valdyba susirupinus. Nėra pinigų. Ot čia gera proga visiems lietuviams paremti apsilankant šiame bazare. Uždirbtas centas kitas bus panaudotas darbo užbaigimui ir skolos pamokėjimui. Visiems malonu pasižiurėjus į musų darželį, bet čia da reikia ir pagelbos.. Darbas geras ir vertas parėmimo.

Pupos Žinutės

Sunkiai ir jau ilgas laikas kai serga Vladas Gurklys. Randasi šv. Vincento ligoninėj. Pagijimo vilties mažai. Ligonis sakosi turys giminaitį Stasį Gurklį Prašo aplankyti. Ligonį lanko viena tik Malvina Niaurienė, svetima. Bravo! Malvina už tokį geraširdingumą.

Jau ketvirta savaitė kaip sergą Ona Šarkienė.

Nesveikuoja p-ni Naunčikienė.

Šio šeštadienio vakare Moterų Klubas turės kortavimo vakarą J. Diraičio rezidencijoje.

N. Wilkelo rakandų krautuvėje randasi tikras bargenas skalbiamų mašinų. Gal netikite? Parsitikrinkite. Sakau iš patyrimo.

Clevelando lietuvių veteranas paaukojo gražią dovanėlę Kulturinio Darželio Bazarui. Randasi "Lietuvių Žiniose." Aukotojas Nikodemas Martišauskas.

Žirnio Pastabos

Net ir proteste prieš lenkus lietuviai nesusitaiko. Išrinktiesiems su pašauktaisiais maišytis netika.

Kaiminkos lape špalta išdrožta prieš J. Sadauską. Pasirašo,"Tikras Katalikas" Keista. Tikras katalikas tokių niekų nerašys, o antra nerašys ir "Dirvoje." Tinkamesnis butų pasirašymas "Buvęs Katalikas."

Su šiuo pasilieku jusų korespondentė, kuri mano kad didesnio akių muilinimo pasauliui nėra niekas padarę, kaip lenkai, kurie išsižioję rėkia, kad jie yra geresni lietuvių draugai, kad jie nenori Lietuvos kraštų, kad Vilnijoje nėra lietuvių ir niekas ten nekalba lietuviškai. Tai ponų melavimas. Tie ponai turėtų prisilaikyti nors kiek ir lenkiškos teisybės.

Elžė.

LIETUVIS — RUSIJOS CARO VIRĖJAS

Galima net pasigirti... Lietuvoje pilna visokių garsenybių. Tik apie jas nedaug kas žino. Argi ne "garsenybė" lietuvis tarnavęs pas Rusijos carą virėju?... O ši garsenybė vaikštinėja po Kauno gatves, arba pigioje valgykloje kepa kotlietus ir apie jį niekas nieko nežino. Rusijos caro virėjas yra tikras lietuvis Makauskas. Prieš karą jis tarnavo caro gvardijoje virėju ir iš kariuomenės pasitraukęs tarnavo vieno didžiojo kunigaikščio virtuvėje.

—Kai kunigaikštis išvyko užsienin, jis mane parekomendavo į caro virtuvę ir aš buvau priimtas. Tas buvo 1902 metais, — pasakojasi Makauskas. Caras mėgdavo paprastus valgius. Ir sunku patikėti, kai jis daugiausia valgydavo avieną, keptus kiaušinius ir lietuviką šiupinį. 1903 m. caras buvo įsakęs pagaminti visų tautų tautinius valgius. Aš pagaminau šašlyką, latvių skabaputrą, ukrainiečių valgius ir pabaigoje daviau lietuviško šiupinio.

—Kieno čia valgis? —pašaukė mane caras, ir rodydamas į lietuvišką valgį.

—Lietuviškas, jusų ciesoriška didybė.

—Palaukit, kas gi ta Lietuva? Kaunas, Vilnius. Žinau. Skanus valgis. Pagaminkit man jo dažniau.

—Aš ir pats esu lietuvis, —įsidrąsinau, sako Makauskas.

—Geri jus žmonės... Nesukilėliai ramųs. Liepsiu tau pridėti po 25 rublius.

Dar ir dabar Makauskas pasakoja apie visokius girtavimus caro rumuose, brangiausius balius, įvairias imperatoriaus dvaro tuštybes ir daug kitų įdomių dalykų. Jis iš caro rumų išėjęs 1905 metų revoliucijos metu.

LIETUVOS PREKYBA SU BELGIJA IR DANIJA

Tarp Lietuvos ir Belgijos prasidėjo pasitarimai prekibiniam susitarimui pratęsti, kuris baigias balandžio 30 d.

Lietuvos prekybos balansas su Belgija yra dideliai pasyvas; praėjusiais metais Lietuva Belgijon eksportavo už 7,8 mil. Lt., o įvežė iš Belgijos už 16,7 mil. Lt. Dabartinėmis derybomis norima tas balanso skirtumas išlyginti, nors belgai ir nesą tam reikalui palankųs.

Dabar su belgais esą tariamasi Briuselyje, bet po vasario 16 d. kai jų ministeris iš Rygos atvyks į Kauną, busią pasitarta ir Kaune.

Su danija taip pat pradėti pasitarimai, nes su Danija Lietuvos prekybos irgi pasyvus: pernai Lietuva Danijon eksportavo 2,7 mil Lt., o įvežė iš Danijos už 6,9 mil. Lt.

Tsb.

KAUNAS. Kovo 14 d. penkiolika lenkų kareivių be jokios priežasties peržengė administracijos liniją Kapčiamiesčio valsčiuje, 30 metrų Lietuvos pusėje ir apsižvalgę vėl pasišalino.

Tą pačią dieną Varėnos rajone lenkai pagrobė patro liuojantį musų policininką Svailą. Kovo 16 d. jį grąžino.

KAUNAS. Kovo 19 d. Lietuvos vyriausybė priimdama dėmesin visas aplinkybes ir momentą, nusprendė priimti Lenkijos vyriausybės reikalavimą užmegsti diplomatinius ir išeinančius iš to normalius santykius. Lietuvos ir Lenkijos Ministeriai Taline vienuoliktą valandą Lietuvos laiku (penktą valandą New Yorko laiku) pasikeitė tuo reikalu notomis.

* * *

KAUNAS. Kovo 17 d. Vidaus Reikalų Ministeris Čaplikas Seimui iždėstė palinijo incidento aplinkybes pabrėždamas, kad musų valdžios organai elgiasi visiškai teisėtai.

* * *

KAUNAS. Kovo 17 d. Lietuvos vyriausybė atsidėjusi svarsto Lenkijos ultimatumą, tariasi su draugiškomis valstybėmis.

Vaclovas Gecevičius
Lietuviška Grocernė ir Bučernė
Lietuviams prieinama užeiga ir mandagus patarnavimas.
1202 East 79th St.
ENd. 8872

J. Stapulionis & Son
DRY CLEANING
Valome, taisome bei prosijame įvairias vyriškas ir moteriškas drabužias. Įdedam vyrų ir moterų koatams naujus pamušalus. Atliekame darbą greitai. Labai sąžiningos kainos. Mes paimame ir vėl atvežame į namus.
Saukite: ENdicott 4972.
1320 Russell Rd. Cleveland, O.

BALTIC CAFE
6717 WADE PARK AVE.
Cleveland, Ohio
Užlaikome 7 nuošimčio alų, stiprų vyną. Kas penktadienio vakaras kepta žuvis. Kas šeštadienio ir sekmadienio vakarais grajo puiki muzika. Kviečia vsus atslankyti.

NAMŲ SAVININKAMS
Įstatome naujus ir taisome senus furnasus.
Suvedame visokias stogų rinas.
Dengiame įvairių rušių naujus ir taisome senus stogus.
Apmušame iš oro pusės medinius namus su tam tikra medžiaga, jog išrodo kai muro ar akmens namai.
—Darbą atliekame gerai, greitai ir pigiau negu kas kitas. Kreipkitės—
J. W. GRAFF
(Lietuvis)
7313 MYRON AVE.
HEnderson 3842 - Cleveland, Ohio

Anglis ir Malkos

ORIGINAL POC. LP.	$9.25
BISHOP MINE — tik bušelis pelenų iš tono anglių.	
POCAHONTAS No. 3	9.25
STD. POCAHONTAS	8.25
GREAT HEART LUMP	8.95
BLUE DIAMOND	8.25
CHAMPION LP.	7.25
MOUNTAIN LP.	7.25
OHIO LUMP	6.50
OHIO EGG	6.25
ECONOMY LUMP	6.95

Įkurų malkos vežimais arba ryšuliais.
Komer Coal & Wood
1409 East 92nd Street
Tel. GArf. 2921

NIKODEMAS A. WILKELIS
LAISNIUOTAS LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Telephone Hnderson 9292
6522 Superior Avenue CLEVELAND, OHIO

Kėdainiai, Istoriniai Paminklai ir šiaip žymesnės vietos

Kėdainiai, o kartu ir įvairios apskrities vvietos žymios istorniais įvykiais, istorniais paminklais bei istorinėmis vietomis.

Iš senesnių paminklų Kėdainius puošia: Šv. Jurgio bažnyčia, statyta kryžuočių iš Torunės plytų 1403 m., gotikos stiliaus; reformatų bažnyčia, pastatyta kunigaikščio Krištupo Radvilos 1629 m. (šios bažnyčios rųsyje yra Kristopo ir Janušo Radvilų karstai; Janušo Radvilos kunas balzamuotas).

Gražiausia senovės palikimas Kėdainiuose yra dvaro rumai, priklausę Radvilams ir Čapskiams dabar rumuose yra aukštesn. kulturtechnikų mokykla: prie rumų yra reto grožio su įvairiais reta is medžiais senobinis apie 30 ha. didumo parkas, kurį į dvi dalis perskiria Dotnuvėlės upelis; prie rumų yra originalus, senobinis saulės laikrodis, o parke mahometonų mečete minoreto bokštu. Nors kiek perdirbti ir daug kartų remontuoti, bet senomis sienomis tebestovi 1625 m. Krištopo Radvilos statyti gimnazijos rumai, kuriuose anais laikais buvo "gymnasium illustre" — reformatų mokykla.

Yra Kėdainiuose ir nemažas apskrities savivaldybės muziejus su retomis ir vertingomis senienomis.

Taučiunų kaimo laukuose, apie 5 km. nuo Kėdainių, pastatytas paminklas pirmam žuvusiam kovose už nepriklausomybę savanoriui Povilui Lukšiui, jo žuvimo vietoje; šio didvyrio kunas palaidotas Kėdainiuose šv. Jurgio parapijos kapuose, kur taip pat pastatytas paminklinis kryžius ir kapas aptvertas geležine tvorele.

Nepriklausomybei paminėti Kėdainių geležinkelio stotyje pastatytas paminklsa 1930 — Vytauto Didžiojo — metais.

Turi Kėdainiai ir kurortą — Babėnų pušyną, kurio apie 100 ha paskirta parkui; parkas gražiai sutvarkytas. Pačia pušyne, kiek atokiau nuo parko, pastatyta silpnaplaučiams vaikams sanatorija.

Surviliškio bažnyčia statyta kun. Juozapo Žibarto rupesčiu 1791 m., pasižymi savo ypatingu gražiu senobiniu altoriu. Už 2,5 km. nuo miestelio, Bakainių km. laukuose yra piliakalnis; priespaudos laikus primena Kalnaberžės dvaras, priklausęs buv. rusų ministeriui pirmininkui Stolypinui, kuris šiame dvare dažnai vasarodavo; dabar čia yra nepilnamečių ir nusikaltėlių drausmės ir auklėjimo įstaiga.

Šventybrasčio bažnyčia statyta 1774 metais senovės lietuvių šventvietėje, kur tebeauga šimtamečiai šventieji ąžuolai; šios bažnyčios kapuose palaidoti 33 žuvę 1863 m. sukilimo dalyviai; vieta pažymėta senu mediniu kryžiumi, kuris sukilėlius palaidojus atsiradęs iš nakties.

Datnuvoje bažnyčia statyta 1790 m.: didingi muro rumai, kur buvo bernardinų vienuolynas; vidaus bažnyčios įrengimai senobiniai ir stilingi. Tuoj už Dotnuvos miestelio yra Žemės Ukio Akademija.

Krakėse yra šv. Kotrynos vienuolynas, įsteigtas 1615 m.; dabartiniu metu čia auklėjamos mažametės nusikaltėlės.

Ažytėnų km., Krakių val., gyvenąs lietuviškasis Tolstojus — agronomas Mikalojus Katkus, knygos "Balanos Gadynė" autorius ir pirmas Lietuvos ukininkas su aukštuoju mokslu.

Už 6 km. nuo Krakių yra Pašušvio dvaro parkas ir rumai, kur buvo muziejus; netoli šio dvaro yra paminklas — stovyla su užrašu: "Sw. Antoni," o paminklo plytų pamate yra toks užrašas: "Isz kur pakilo bloggeista tegul bus ten garbė Diewa 1895 — 1901."; anot padavimų, šį paminklą pastatęs buv. dvaro užvaizda Zaborskis. Jis 1812 m. prancuzų kariuomenės praeinančios dalies kareivius ir karininkus nugirdęs ir trobesius, kur jie nakvoję, padegęs. Kas spėjo — pabėgo, o kiti girti sudegę. Pinigų dėžę Zaborskis pasisavinęs ir pirkęs Pašušvio dvarą; paminklo parašai padaryti neva jo įpėdinių.

Gudžiunų valsčiuje du piliakalniai: vienas prie Pilionių km., o kitas — Žostkos ir Dotnuvėlės upelių santakoje (čia buvo senovės lietuvių šventykla, dabar stovi koplytėlė).

Baisogalos miestelyje yra didžiausias Lietuvoje kulturinis 1200 ha dvaras su senu, stilingu vėjo malunu; pastatytas gražus akmenų paminklas — kryžius žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę; žuvusių vaduojant nepriklausomybę kovose su bolševikais ir bermontininkais 15 karžygių kapai: senovės paminklų čia yra Pepalių piliakalnis.

Prie Šėtos ir Žeimių yra pastatyti paminklai, apie kuriuos sakoma, kad jie pastatyti sukilimams prieš rusus paminėti. Prie Šėtos paminklą Brunovas, prie Žeimių — Medekša, o trečias jų draugas savo gimtinėje — Vepriuose.

IŠ KUR ČIGONAI ATĖJO Į LIETUVĄ

Šiandien mes labai dažnai susiduriame su čigonų vardu, girdime įvairių kuriozų — nuotikių su jais. daugeliui jie "buviražidami" ne mažai pinigų išviliojo. Pereitais metais, apie Alytų, vienas čigonas buvo pagautas musų pol. kaip plėšikų vadas. Šie "nelaukiami svečiai" daug šposų yra pridarę plačiajam pasauliui ir musų kraštui. Todėl paskatintas įvairių nuotikių apie čigonus, nutariau plačiau apie juos parašyti, su gerb. keliomis mintimis pasidalyti.

Apie čigonų kilmę iki XIX am. buvo įvairių pasakų. Vieni juos laikė hunais, kiti avarais, pečenegais, saracenais, mamelukais, nubiečiais, net klajijančiais žydais, galiausiai lenkų istorikas A. Narusevičius musų įtvingius buvo paskelbęs jų protėviais. Tačiau klausimą padėjo aiškiau išrišti čigonų kalbos tyrimas. Žymus kalbininkas Pott (1844), kuris lygindamas čigonų kalbą su naujosiomis indų kalbomis, priėjo išvadą, kad čigonai yra Indijos pakraščio išeiviai. Kiti mokslininkai (Griesson, Lurvey) mano, kad čigonai prieš išėjimą iš Indijos yra gyvenę Pamiro papėdėje (dabartiniame Afganistane). Taip pat tą teigia Kopernickis, konstatuodamas čigonų ir indų liaudies antropoginį panašumą. Kadangi čigonų kalba priskiriama naujosioms indų kalboms, tai jie iš Indijos yra išėję ne vėliau X am. po Kristaus.

Truks ta istorinių žinių apie čigonų kelius į Europą. Tačiau, nagrinėdami jų kalbą, maždaug galima nustatyti. Čigonai į savo kalbą yra daug skolinių iš svetimų kalbų. Tuo budu jų klajojimų kryptys galima nustaty, susekti. Visose Europos čigonų tarmėse randama armanų ir persų kalbos skolinių, bet nėra arabų. Iš to seka, kad čigonai ėjo per Persiją, Arminiją ir M. Aziją, bet Arabijos nekliudė. Spėjama,kad jie iš M. Azijos pirma atsikraustė į Kretos salą, o iš tenai į Pelopanesą (XI — XII am.).

I Vakarų Europą čigonai pateko tik XV am. pradžioje. Reikia pažymėti, kad visų Europos čigonų tėvynė yra Graikija arba plotesne prasme eupinė Bizantija. Čigonai Vengrijoje, Rusijoje, Vokietioje ir Lenkijoje minimi XV am. Stipri pasireiškusi čigonų ekspansija iš Balkanų į Vak. Europą paprastai aiškinama turkų invazija. Užtad čigonai buvo persekiojami kaip turkų šnipai.

Manau, kad mums bus naudinga žinoti čigonų atsikraustymas ir į Lietuvą. Manoma, kad čigonai į Lietuvą yra atkeliavę iš Lenkijos per Gudiją. Tai rodo šių dviejų kalbų mišinys —žargonas. Jokiu budu negalima manyti, kad čigonai yra atėję iš Prusų. Nars čigonai pirmą kartą Lenkijoje teminimi 1501 m., tačiau jau 1428 m. pakarpačio srityje žinomos pavardės Cygan, Cyganski, ir tai rodo, kad Lenkijoje buta XV am. pradžioje. Apie čigonus Lietuvoje žinome, kad 1501 m. V. 25. Aleksandras Vilniuje suteikė jiems privilegijas, kurias paskelbė Narbutas "Mes Aleksandras ... skelbiamė šiuo raštu... Lenkėsi mums Vasilijus vyresnysis vaitas ir jo čigonai ir prašė musų didenybę, kad jų prašymą paten kintume, jiems pagal paproti musų pranokėjų, švento atminimo didžiųjų Lietuvos kunigaikščių, judėjimo laismeis ir tą vaitą Vasilijų, jų išrinktą, patvirtintume, priedermę jam jam įsakytume. Šiuo laišku jiems iš musų didenybės malonės šį musų raštą duodame, o jis, išrinktąjį Vasilijų, čigonų vaitą, patvirtinę ir paskyrę duodame jam galią ir teisę čigonams teisti ir visokius tarp jų ginčus spręsti ir musų didenybės geran valdyti ir naudotis, o jis ir jo čigonai visose musų Did. Kunigaikštystės žemėse ir jos lenuose turi turėti laisvę ir judėjimą, ir jų laisvė pagal senųjų papročių teises ir kunigaikščių laišku yra musų dovanota ir leista šiuo laišku". Ir apie šią privilegiją niekas neabejoja. Kai kas dar mano, kad jų buta ir anksčiau. Tačiau 1589 m. Veliuonos apylinkėje yra jau minimas Cigoniškas km., Kražių apylinkėje — Cigoniškės laukas. Vengrų ir čekų skoliniai — žargonai rodo, kad jie bus keliavę per šias valstybes. Iš XVI am. aiškiai žinome, kad čigonai prekiavo arkliais, bajorai samdydavo čigonus arklius prižiurėttojaiis ir jaunų arklių prajodinėtojais. 1567 m. žinome, iš Gardino seimo 7 str... nutarta imti čigonus į kariuomenę, kurie bus karui tinkami ir pasižymėusius karo tarnyboje valdovo vardu apdovanoti malone ir dovana (Lietuvos metraš.). Kai kurių valdovų buvo mintis pavesti čigonus sėsliais. Tačiau veltui pastangos; nei juos sėsliais paversti, nei visai iš krašto išvyti. Tuomet Lietuvoj imta skirti čigonams vyresnieji, ypač Žemaičiuose. Vyresnysis turėjo buti ne čigonas, bet iš bajorų. Žlugus Lietuvos Nepriklausomybei (17-95) po paskutinio Lietuvos padalinimo, kilus įvairiems neramumams, todėl ir čigonai turėjo išsiskirstyti į kitus kraštus. Daugumas jų išsikraustė į Rusiją ir įTurkiją. 1840 m. juos surašant, čigonų 70 šeimų, kurių daugumas buvo sėsliais ir užsiėmę žemės darbu, arklių prekyba ir padieniais darbais. Remiantis paskutiniais daviniais, 1923 m. visuotinu gyventojų surašinėjimu, Lietuvoje yra 284 čigonai. Iš tikrųjų jų yra ne mažiau, kaip 1,500, tačiau sunku juos suregistruoti. Dar reikia pažymėti, kad musų krašte čigonai yra visateisiai, turi pasus ir nuosavybę etc. Galima dar pridurti, kad visame pasauly yra apie 1,000-000 čigonų. Pas mus čigonai daugiausia yra klajokliai. Jie gyvena šeimomis, kurios susijungusios sudaro taborą "čigonų stovyklą." Ir kiekviena čigonų stovykla turi savo vadą —vyresnįjį, kurio jie klauso. Čigonus daugiausia išlaiko moterys, todėl jos turi didelės reikšmės ir įtakos tabore, yra net taboro vyresniuoju kartais ne vyras, bet moteris. Čigonai veda 16 - 18 m., imdami žmonas maždaug tokio pat amžiaus. Kraičio tėvai dažniausiai duoda pukų patalus. Katalikai daro jungtuves bažnyčioje, kiti šiaip susimetę gyvena tik taboro "bagaslovenstva," sumuša molinį puodą. Tėvai jaunavedžiams prie upės kranto degant laužui iškelia puotą. Apie čigonų dorą, jų moralinį gyvenimą, reikia pabrėžti, kad jie, palyginus su kitais klajunais, visgi stovi aukštai. Visa tai jije patys labai griežtai baudžia. Budo atžvilgiu, čigonai yra labai kerštingi, už galvą — galvą.

Reikėtų dar pasakyti, kad Lietuvoje yra ir sėslių čigonų, kurie gyvena Vilijampolėje, Šiauliuose, Kybartuose, Šeduvoje ir Merkinėje. Kai kurie iš jų gražiai gyvena, priima kitus pakeleivius. Tačiau bent keliems mėnesiams vasarą, palikę žmonas namuose, išvažiuoja paklajoti ar bent netolimame miškely pavasaroti. Tokia prigimtis, kitaip buti negali. Klajokliai čigonai nemėgsta sėslių. Jie juos vadina "parno", t. y. baltieji. Ypač jeigu yra vedę europietę, baltveidę, tą vadina išsigimėliu. Čigonai daugiausia užsiima arklių prekyba. Jiems yra gerai žinomi visi defektai, ir todėl gražiai sugeba žmones apgaudinėti. Moterys užsiima įvairiais burtais. kortomis, duodamos moterėlėms, merginoms "įvairių patarimų." Vagilavimą galima laikyti čigonu verslu. Kai kas sako: "kai Dievo sunus buvęs prikaltas prie kryžiaus, viena čigonė norėdama sumažinti Jam kančias, pavogusi vieną vinį, kad netektų prikalti atskirai kojų." Ir nuo to laiko pradėjo vaginėti. Vyskupo Valančiaus laikais buvo dar čigonų meškininkų, kurie vedžiodami meškas po kaimus ir miestelius, visokius šposus krėsdavo, tuo budu viliodami iš žmonių pinigus.

Galiausiai dėl jų religijos reikia pažymėti, kad čigonai prisitaiko ir vartoja ne tik vid. amžiais mestą šukį: "cu jus regio, ejus religio" —keno valdžia, to ir tikyba. Dar konkrečiau galima pasakyti apie čigonus — apud cujus familiam, tenet ejus religiam. Todėl ir sakoma, yra net priežodis: jis maino... kaip čigonasi tikėjimą. Žinoma, yra ir pastovesnių, praktikuojančių katalikų. Taigi, baigdamas noriu, kad prisimintume iš Dekalo paskutinį ir svarbiausį įsakymą "Mylėsi Viešpatį savo Dievą... ir savo artimą, kaip pats savę." Mes negalime duotis išnaudoti įvairiems peregrinams, klajokliams, tačiau turime jiems vargšams padėti, reikali juos užjausti, nes kiekvienas yra musų artimas. (XX)

LIETUVA TURĖS SAVO CEMENTĄ

Dabar vedama Lietuvoje stipri propaganda už murinę statybą. Ir tiesa, murinė statyba nuolat auga. Lietuva turi arba bent gali gali turėti beveik visą savo medžiagą murinei statybai. Turi daug puikaus molio, smėlio, kalkių, gipso, akmenų ir kai kurių kitų medžiagų. Plytas jau seniai gamynamės ir šita gamyba dar turi buti plečiama. Du fabrikai gamina įvairių rųšių stiklą. Daugelis dirbtuvių gamyna namų medžio dirbbinius, kalkes, čerpes stogams dengti

Iki šiol Lietuva neturi sacemento, kurio kasmet vis daugiau tenka atsivežti iš užsienio. O cemento gamybai žaliavos Lietuvoje yra pakankamai. Taigi dabar susirupinta cemento fabrikų statyba. Iki šiol tukių fabrikų nebuvo tiktai todel, kad sunku buvo visokiausiems reikalams surasti pinigų. O cemento fabrikų statymas gana brangiai kaštuoja; vieno fabriko pastatymas su įrengimais apsieis apie 3,000,000 litų. Kadangi cementui vietoje yra tikra, nuolatinė rinka, tai jau atsiranda pinigų cemento fabrikams. Manoma, cementui gaminti įsteigti akcinę bendrovę, kurios akcijų dalį paims valdžia, o kitą dalį privatųs asmens.

Vieną fabriką numatoma statyti Molynėje, tarp Skirsnemunės ir Jurbtrko. Šis fabrikas per metus gamins 60.000 tonų cemento; jo statyba busianti pradėta dar šiemet. Kitą cemento fabriką, su 120.000 tonų metine gamyba, numatoma statyti prie Šiaulių Mažeikių geležinkelio.

Pastačius šiuos fabrikus, beveik visa medžiaga murinei statybai bus pagaminta Lietuvoje. Tsb.

A. A.

SESUO M. BERNARDA
(ONA RAČIUNAITĖ)

Musų brangią ir mylimą Sesutę M. Bernardą atskyrė Aukščiausias iš musų tarpo Kovo 15 d., 2:30 valandą po piet.

A. A. Seselė gimė 1904 m., Lapkričio 1 d., Pittsburgh, Pa. Duktė Jono Račiuno ir Onos Ignatavičiutės. Velionė išgyveno vienuolyne 17 metų.

Paliko nuliudusias: Šv. Pranciškaus Seseles, savo brangią Motinėlę ir patėvį Vincentą Gražulį, brolius Petrą, Albertą, Jeronimą, Vincą ir Bernardą; dėdę Pranciškų ir gimines.

Laidotuvės įvyko šeštadienį, Kovo 19 d., 9 val., ryte. Po gedulingų pamaldų Šv. Pranciškaus Seserų koplyčioje, buvo nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Nuolankiai prašo maldų už jos vėlę: Šv. Pranciškaus Seserys, broliai ir giminės.

Laidotuvių direktorius A. L. Wenslovas.

JOE'S PLACE
7805 Superior Avenue
"HIGH PROOF" ALUS
Vynai ir įvairios rušies degtinė.
Svetingas lietuvišas patarnavimas. Lietuviai atsilankykite, persitikrinsite.
Penktadieniais Kepta Žuvis.
Penktadieniais ir Šeštadieniais Muzika
J. Paltanavičia, Sav.

New York Appetizer
Didžiausias rinkinys visokios rųšies silkių, parduodame net mažomis kegutėmis.
Taip pat įvairiausios žuvės džiovintos ir skardinėlėse.
Lietuvos importuotos saldainės svaras 29c.
Įvairiausi prieskoniai, kaip tai pipirai ir t. p. —liuosi ir skardinėlėmis.
1014 E. 105th St. cor. Pierpont
Telefonas Glen. 1065

DIDELĖ LIETUVIŠKA
VAISTINĖ
C. Pakeltis Pharmacy
(Kampas Pulaski Ave.)
Šioje vaisinėje užlaikom visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo aštriojo užsisenėjusio Reumatizmo, nuo visokių žaizdų, dedervinių, nevirškinimo vidurių, tvtišku nusilpnėjimų, visokių tytiskų užkisėjimo vidurių, kosulio, katar ligų, nerviškumo, nemigės ir visokiu kitokių ligų.
C. PAKELTIS PHARMACY
1117 East. 79 St. Cleveland, O.
Telef ENd. 8533 ENd 8534
Aptieka atdara 7 dienas savaitėje

DELLA E. JAKUBS
(JAKUBAUSKIENĖ—Laisniuota Laidotuvių Direktorė
LITHUANIAN FUNERAL HOME
Visiems Lietuviams norintiems musų kambarius leidžiame naudoti dykai.
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manę apturėsite teisingą patarnavimą: simpatiškas, mandagus, greitus ir geresnis už kitų patarnavimas. Vežymai ligonių pervežymui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningiausios. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jusų pasirinkimo. Telefonuokit—ENDICOTT 1763.
6621 EDNA AVENUE — CLEVELAND, OHIO

IZIDORIAUS SAMO
JEWELRY KRAUTUVĖ
6704 SUPERIOR AVE
CLEVELAND, OHIO

Kurioje parsiduoda visoki Brangmenys, įvairios rušies rašomos Plunksnos ir kitokios gražmenys.
Šioje krautuvėje viskas parsiduoda numažinta kaina. Taisome Laikrodžius pigiau negu kur kitur

Taupyk Svelkatą
Valgyk Šviežius Valgius

KAZIMIERAS OBELIENIS
Bučernė ir Grocernė
Čia visados randasi didelis rinkinys įvairios, šviežios ir rukytos mėsos, dešrų, gyvi ir mušti paukščiai, visokio groserio, daržovių ir fruktų.
Taip-pat randasi pilnas rinkinys iš Lietuvos importuotų kumpių, dešraičių ir t. p. Lietuvos šie produktai kokybe yra už šios šalies geresni, o kainos žemesnės. Todel, paremkite savo Tėvynę pirkdami valgomus jos produktus.
Todel kviečiame visus pirkti viršminėtus produktus pas mus, nes kainos sąžiningos, produktai visados šviežius ir geriausios rušies ir malonus patarnavimas jus laukia.
1404 East 66th St. Tel. HEnd. 6716

THIS DAY and AGE

Editorial . . .

FRIEND OR FOE?

THE EYES of the whole world are focused upon the crisis in Lithuania. Not only on Lithuania but also upon the reactions and activities of Lithuanians living in all parts of the world. They also are focused upon one million Lithuanians living in the United States, fifteen thousand of whom are in this city.

There is no gainsaying the fact that Lithuania is very much in need of support, moral and otherwise. The Polish press is sending out "facts" which not only garble the real issue but puts them in a light as "saviors" of Lithuania.

Will Lithuania be Poland's Abysinnia?

In the past, the writer has put much stress upon the loyality of the younger generation toward the land of their fathers. We love tried to point out that though we were born and raised here, though we do love this beautiful land we live in, we also should hold in our hearts love for the country whose children gave us our life. We must remember that the blood which flows in our veins is proud, noble, Lithuanian blood. Let us prove ourselves worthy of it.

There are Mass Meetings held in all parts of the United States. There will be one held next Sunday at the Lithuanian Hall. Will you be there?

In this crisis we will discover our friends and our foes. We will find who we can trust and rely upon. Much has been said for and against the young people of Lithuanian descent. This is the proving ground.

APUD NOS

CHOIR
SODALITIES
CULTURAL CLUB

THE CHOIR CRIER —

Some pet raves of some of our honorable choir members:

Mary Sharkus — Fanny Farmer candy (she can identify the filling of each piece just by looking at it.)
Vicky Citavice — intriguing hats (she's the Lithuanian Lillian Dache)
Vincent Greicius — chess (its very satisfying to him to be able to dictate to kings and queens).
Adele Sutkus — college pins.
Al Varkala — girls addresses.
Joe Guzauskas — skating (he travels fast on the rink, but doesn't seem to get anywhere).
Helen Adomaitis — swimming (every Thursday finds her at St. Clair Bathhouse, submerged in H-2-O).
Connie Raymond — trumpet playing (St Gabriel's her patron saint).
Jennie Lutkus — novel hair-do's.
Stella Malonis — singing.
Father Sofranec — co-operation.
Reggie Cialko — Rovels "Bolero"
Joe Brazaitis — breaded pork chops.
Adeline Gerk — Lithuania.
Father Vilkutaitis — languages.
Alvina Kadisius — books
Father Bartis — "kugeli".
Isabel Zydonis — drummers (especially dark-haired ones).
Beatrice Orpse — polkas.
Walter Meilunas — strumming a gee-tar.
Emma Zilen — Akron.
Ann Brazis — veils.
Martin Ardzis — cough-drops.
Vincent Andziulevicius — muscle maneuvers.

—

GENERAL

Services and practice every Wednesday and Friday.

—

Be prepared to be interviewed on your opinion of a topic of general interest. The exact words of the person interviewed will be used.

—

The choir goes to Communion this Sunday at 10:30 mass. The season of Lent should remind us of what Our Lord suffered 1938 years ago. Lets all make it our duty to go to Communion.

A European dictator has a very appropriate name — Muscle-in-i.
Thine, Miss Chiff.

CULTURAL CLUB —

Lent sure has deadened everything everywhere, but at least the weather has been nice so far, so lets hope it keeps up.

The committee has finally arranged a date for a get-together for members and to talk of other doings during Lent.

We wonder how Vito Navarskis is making out on his saxaphone and when he'll be at the Palace blowing away? Aside to Al (Dimes) Vanagas — how does it feel working with all those Polish fellows? What two Joe's outshone the Irish on St. Patricks on St. Joseph's day?

Are all you members living the lives of hermits during Lent, we haven't seen any of you anywhere.

TAUGHT-LESS

SODALITY NEWS —

THE HIKE

Of course it always pays to buy a 25 cent street car Sunday pass when you start out, because you can never tell, you might get on the wrong car or something.

—

Ann Kratic was pleading with V. G. Skerblunas to come and sit with her. V. G. answered, "There is room for one more in the back of the street car." Quick as a flash, Ann said, "but I don't want to sit alone."

—

Florence Aleckna, with a lunch about as big as my laundry bag, decided it was too big to carry so she placed it in a basket found somewhere en route and was dragging it along. It seemed a good idea at the time.

—

Helen Rameika coudn't find a stray basket, so she found a stray dog who tagged along.

—

Finding a sign that had been torn down Olga Uskuraitis led the parade. The sign read 'Help make Euclid Progressive".

—

Juliana Jenulson, Isabel Zydonis and Julia Halaburda, went to Hoffman's after the hike just for a snack and of course it always happens when you're half way home. You remember you left your camera at the store.

—

Valeria Stepsis was so afraid we wouldn't get home in time for the basketball games that every five minutes she kept asking for the time.

—

Sodality retreat, March 27th, at 1:30 p. m. sharp.

—

Sewing at Julia Halaburda's house Thursday March 25th.

—

Communion Sunday, April 3rd.

—

Ann Paulikonis, from Stubenville, Ohio is our newest member.

A SODALIST

Lithuanian A. C. SPORTS

By G. Venslovas

TOURNAMENT CHAMPS TO GET 'JAUNIMAS' TROPHY

—

Excellent reports, and support to our National basket ball tournament are coming in as the days of the tournament get closer. Groups are being organized in numerous Lithuanian centers to come to Cleveland, April 9 and 10.

The best news of the week was the letter from Chicago. J. L. Jouzaitis, sports editor of "Jaunimas", Chicago's Lithuanian youth publication, writes that the Jaunimas is donating the trophy that is to go to the winning team of the tournament.

We hope to have the trophy on display here in Cleveland at least one week before the tourney. Off go our hats in salute to "Jaunimas" for this kind donation and co-operation. There will be other trophies, but so much for the present. We'll have more on this next week.

Calling All Cleveland Liths

We realize that the task of putting on this tourney is a big one. The support of all is needed to make it a sucessful one.

One of our biggest problems, will be housing the visiting athletes and their friends. If you will be able to take in any of these visitors please leave your name at this newspaper office or call, Ra 2420 J. Your early response to this appeal will be appreciate by our housing committee.

Business men, professionals, organizations clubs and you Mr. Mrs., and Miss, are asked to support this tournament. We invite you all to the meeting, Tuesday, March 29th at the Lithuanian Hall at 8 p.m. Come and bring a friend. Here what is being done to organize the Lithuanian youth, and how we hope to bring them closer to each other.

Dayton Wins over Cleveland

Our team journeyed to Dayton last week end and lost to the K of L Holy Cross parish team by the score of 30 - 19. Our average with out of town teams so far this season, sociably 1,000 percent, basket ball zero. Another good time was had by all that made this trip and we wish to express our thanks to the K of L council of Holy Cross Church, members of the basketball team, the Goldick family, and your writer wishes to express a special word of thanks to the Skatkauskas (Scott) family Sr. and Jr.

Planning For The Future

During the Basket Ball tournament a meeting is to be held pertaining to the future plans on sport for our Lithuanian youth. Lithuanian clubs not represented at this tournament are asked to send a representative to this meeting. For more information write to G. C. Venslovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio.

A HUSSAR'S Memoirs

Ed. note: — This story one of several, was received from Lithuania and translated. The Hussars mentioned herein are a hand picked group of cavalrymen especially noted for their bravery and daring feats.

*

(Continued)

The Ziezmariu maneuvers ended. The thundering of the enemy's artillery started swiftly to diminish toward the east. In their steps followed our troops, daily increasing in strength. The Second Sqaudron of Hussars returned to Kaunas to receive that which they needed most — horses. The Hussars won't always walk! Enough is enough. It was a shame that we received our baptism of war on foot and not in the saddle.

In the Sjaudron happiness was complete. Everyone reasoned that upon receiving horses without a doubt we would also receive new spurs! Returned, we saw a long line of wagons, loaded with new uniforms, the cavalry's rifles swords, and new saddles. And corrals, praise be, crowded with new neighing, many colored horses.

With loud cries, we threw our packs in the corners of the barracks, and shed our hats and ill-fitting coats jouyously. You served well, thank you, but enough of fyou. You did nothing to flatter us into believing we were the brave, loyal Hussars that we really were.

The whole day was spent spruce up. And in the evening when the squadrons leader Captain Sileris called us to attention, a happy, satisfied smile lit up his dark sunburned, world-war sword scarred face (Captain Sileris, from Marijampole, served in Russia's Dragoon, lead our two squadrons, later was executed by an enemy's firing sqaud). And to tell truth there was very much to admire. Lines of 150 men stood like a stone wall, broadshouldered, tall men. New gray well-fitting uniforms, hats with long tassels and white cords, the compact kits, long yellow boots, swords, new carbines and shells. It was pleasant to look at the uniform squadron, sparkling and shining where the setting sun struck upon steel and metal.

Now — to Horse! The horses led out of the corrals. Every oe springs toward the one that pleases him most, but the tastes do not differ much. Especially toward the better horses. We almost engaged into a "free for all". In the end the squadrons leader appointed each and every one a horse according to his build and according to the showing he made during the last skirmish.

Now we are real Hussars and no one from the other troops can dare call us the "wooden Hussars". Agains we are ready to march toward the front—toward Degriciai, Bronziai, Novosielkai, Kalkienai — to fight for our land, may be to offer up our lives on the altar of patriotism.

The End

ENTOMBED

—

The world weeps, engulfed in gloom,
In darkness and despair
For "they have laid Him in the tomb"
Man's sins had placed Him there.

Entomb our sins of past, O Lord,
That we many rise above
The death of sin — ascending toward
The heaven of Thy love.

Stasė Greičiutė.

ST. GEORGE HOLY NAME NEWS

—

The Holy Name Society received communion in a body Sunday, March 13th and after breakfast held its bi-monthly meeting. Father Bartis urged the members to co-operate in the drive for new members. Application blanks for new members were distributed in an effort to swell the ranks of the present group.

The Society is doing its share toward boosting the Catholic Charities campaign. Members will be assigned districts in which they will do house-to-house canvassing to collect donations for this worthy cause.

The Junior Holy Name chapter of the society is being formed in an effort to get the boys of the parish interested in the society's affairs. A baseball team will be organized if the response is stimulating.

Flowers are to be worn by each member on Mothers Day. Each member owes it to himself to pay tribute to his mother by wearing a flower for her and receiving communion that morning.

On Sunday May 29th, all members are to congregate at St. Peter's Church on Superior and 17th, at 9 a.m. from which point all Holy Name Societies in the city will march to St. Johns Cathedral to attend Mass and receive Holy Communion. This idea was initiated in New York City, and it presented an impressive symbolism of the true Catholic spirit. With the large number of young men in this parish, we have no excuse for not turning out in proportionate numbers.

Membership in the society free. Your only duty is spiritual — to go to communion once every two months.

B. K.

SISTER MARY BERNARD DIES

—

Sister Mary Bernard, member of the Lithuanian religous community of St. Francis, and principal of St. George's parochial school in 1932 and 1933 died Tuesday March 15th at Pittsburgh, Pa.

The passing of Sister Bernard will be regarded by many of our youth as a great personal loss. Her wise counsel and teaching will leave cherished memories with those who knew her.

After solemn requiem mass in the chapel of the convent at South Hills Pa., on Saturday, March 19, she was buried in St. Casimer cemetery.

She is survived by her mother, and step-father Vincent Grazulis, brothers, Peter, Albert, Jerome, Vincent, Bernard, and numerous relatives.

COMING EVENTS

★

BASKETBALL CARNIVAL — Saturday, March 26th at St. George's gym. Three games, featuring the Niagara Fall's Lithuanians. The first game starting at 7 p.m. Admission 20 cents.

CARD PARTY — sponsored by the Lithuanian Womens Club, March 26, at the residence of Mr. and Mrs. DeRighter, 13615 Sixth Ave, East Cleveland, O.

CYO MEETING — Thursday, March 31st 8 p.m. at St. George's Hall. Father O'Brien, director of CYO will speak. Admission free. All youth invited.

NATIONAL LITHUANIAN BASKETBALL TOURNEY — April 9th and 10th at East High gym. Featuring teams from the whole U.S.A. Admission for one session 25 cents, for all sessions 60 cents.

Be a worker in the cause of human progress, or thou shalt be cast aside and wholly fogotten. —Bishop J. L. Spalding.

Lithuanians in Sports . .

C. Paul Sukys

BOB CONSIDINE, member of the sports staff of the New York Daily Mirror, sheds some light on the often wondered question, why did Carl Pojello, the Lithuanian wrestling idol, disappear so quickly and suddenly from the U. S. wrestling scene a few years ago? Considine writing an article in a monthly mag, on the present day manipulations of the game with its fixed bouts and innumerable bogus champs, opines: " . . Carl was around for years before the ballyhoo came into rassling, and he coudn't understand why the bosses liked the crazy, plunging kids more than they did him, a master. So one night he threw Sandor Szabo, who was being built up to meet Londos, two nights later. Pojello didn't get any more work . . . Incidently, Carl is still campaigning about Europe having visited Belgium, France, Yugo-Slavia and Italy. He is currently staying in London until his next swing around European stamping grounds.

VLADYSLAVAS DUDIS — nope he isn't a Lithuanian cabinet minister, but a bona fide member of Dartmouth College's basketball squad and is better known as Rodger "Moose" Dudis. Dudis, varsity center for the Big Green, during the past season was a contributing factor in Dartmouth's capturing the Eastern Basketball championship, standing well up in the first ten individual scorers in the league. An Athol Massachusetts Lithuanian he was christened Vladyslavas but uses Rodger as his first name. He acquired the nick name "Moose" on account of his towering height being 6 feet 6 inches tall.

SEEKING TO reduce his excess poundage, acquired during the long witer months, Vito Tamulis, Lithuanian moundsman with the St. Louis Browns, is spending an hour or sa a day in the sulphur baths at San Antonio, Texas. The stocky Lith appeared in camp overweight and was ordered to the baths by manager Gabby Street . . . About a month ago the Lithuanian basketball team, European champions, met the French squad in Paris before a turnout of 20,000 fans, which should be some sort of record. The largest American throng to witness a basketball contest, was the gathering of 18,500 who watched the world-famous Celtics preform at Indianapolis, the stronghold of basketball in the U. S., two weeks ago . . . Although the Cleveland Rams pro football club have tenatively signed a rooster of 51 players for next falls squad there is not a Lithaunian in the group despite the fact that numerous Lith collegiate stars had received overtures from the Cleveland club.

CYO - SPORTS -

ST. GEORGE HOST TO NIAGARA FALL'S LITHS SATURDAY

—

FATHER O'BRIEN TO SPEAK AT CYO MEETING NEXT THURSDAY

—

After running their winning streak to eight games last Thursday by defeating St. Margarets, 43-31, the Seniors bowed to St. Ann's in a crucial league game last Monday night. Taking the floor, with eastern group championship and a title shot at stake, the Seniors were eliminated from the league race by a 19-11 score. Both teams played under-par ball and the St. George squad seemingly over-anxious were completly "off" their usual game, throwing away inumerable chances to score.

With the first year of the CYO basketball league completed, it must be said that the Srs. made a very creditable showing, finishing up second in the eastern division, witih 8 wins and 2 losses. Both losses were sufferer at the hands of the strong St. Ann's team, who according to popular opinion are playing out of their class.

St. George's, by the way, were first entered in the junior division of the league, but found the competition too easy With the same squad and without a change in personnel, all the boys being under 20 years of age according to the specified rules of the junior circuit, they finished as runner-ups in the east-side group, to the surprise of all the senior teams in the league.

In last Sundays carnival, the Brazis Brothers team lost a close one to St. Christines 27-26; the Seniors bounced the Sacred Hearts, 42-39 and the Alumni were defeated by St. Patrick's, 44-21.

This Saturday, March 26th, the long-awaited Niagara Fall's Lithuanians appear in the feature game of outstanding three game carnival of the season. The Niagara Liths meet the Alumni in the last game. In the semi-final wind up the Seniors meet the Stanley Furniture team, Class B champions. In the opening game the Midgets take on the Immaculate Conception squad, Cleveland's parochial league champs. The first game will start at 7 p.m., admission is only 20 cents. Be on hand to see the Niagara Falls Lithuanians display their basketball talent for the first time in Cleveland.

Don't forget the big CYO meeting at St. Georges parish hall on Thursday March 31st. Father O'Brien, diocesan director of the Catholic Youth Organizations will be the principal speaker. All the youth of parish are invited to attend this meeting and a big turnout is expected to greet the Rev. Father O,Brien in his first visit to the parish as regards the CYO movement.

—

BOX SCORE

ST. GEORGE	G	F	P
Lasko rf	1	0	2
O'Braitis rf	0	0	0
Mazeika lf	2	1	5
Sakanis c	0	0	0
Sliokaitis c	0	0	0
Hayes rg	1	1	3
Barzdaitis lg	0	1	1
P. Vitonis lg	0	0	0
F. Vitonis lg	0	0	0
TOTAL	4	3	11

ST. ANN	G	F	P
Nolan rf	2	0	4
Monroe lf	0	3	[illegible]
Hearley c	1	0	2
Smith c	1	0	2
Breen rg	0	3	3
Thompson lg	2	1	5
TOTAL	6	7	19

MASS MEETING

★

There will be held a mass meeting Sunday, at 2 p.m. at the Lithuanian Hall, 6835 Superior Ave. The speakers will be: Rev. Karuziskis, Dr. Vitkus, Rabbi Brickner, P. V. Chesnul, S. Hanadelman and others. Admission free.

The present Lithuanian crisis will be discussed.

VIETOS Žinios

IŠ ŠV. JURGIO PARAPIJOS

Pereitą sekmadienį, per visas penkias mišias, visi Šv. Jurgio parapijos kunigai ragino žmones skaityti ir remti katalikiškąją spaudą. Ateiviai buvo raginami skaityti vietos "Lietuvių Žinias".

* * *

Nors dar Velykos tolokai, bet šv. Jurgio parapija jau visu smarkumu rengiasi prie tų iškilmių.

Draugijos jau malonėjo paskirti gana stambias aukas del išpuošimo altorių, ypatingai moterų draugios, kaip visuomet taip ir dabar parodo malonaus prielankumo. Bažnytinis choras daugina rinktiniausias giesmes, dar labiau didina chorą, ruošiama orkestracija. Žodžiu didelis sujudimas besirengiant sutikti tą linksmybių dieną—Velykas.

* * *

Kas trečiadienį atsibuna pamaldos "Graudus Verksmai" ir kas penktadienis 'Kryžiaus Keliai" arba stacijos. Per abi dienas atsilanko arti pilna bažnyčia žmonių. Per pamaldas gieda choras.

* * *

Aušros Vartų Moterų draugija dabartiniu laiku turi naujų narių vajų. Ši draugija yra viena iš seniausių ir pažymėtinai tai kad yra skaitlingiausia nariais nes narių yra apie 350. Tai draugiai vadovauja Marijona Pukelienė.

* * *

Pereitą sekmadienį parapijos svetainėj atsibuvo jaunuolių basketball žaidimas su svetimtaučiais jaunuoliais. Laimėjo musiškiai.

* * *

Pažymėtina, tai, kad Šv. Jurgio bažnyčioje, ypatingai dabartinių gavėnios laiku, prie altorių ir prie statulų visur užžibiamos lemputės. Atrodo lig raudonos gėlės žerėte-žerėja. Kiekviena lemputė užžibta savo smilkenimu apsako, to žmogaus širdies skausmą, užssiulyma, liudėjimą, išsiilgimą, skriaudą, sunkumus ir gyvinimo kryžių intencija.

Gintarė

SUSIRINKIMAS

Kulturinio Darželio Sąjunga laikys mėnesinį susirinkimą Pirmadieny, Kovo 29, Lietuvių Svetainėje 8 valandą vakare.

Bus svarstoma rengiamas bazaras, piknikai, ir kiti svarbus dalykai.

Visi atstovai butinai turėtų dalyvaut susirinkime.

J. Venslovas, rašt.

IŠ AUŠROS VARTŲ DRAUGIJOS

Susirinkimas

Aušros Vartų Moterų draugija laikys mėnesinį susirinkimą 27 d. kovo Šv. Jurgio parap mokyklos kambary.

Visos narės malonėkite dalyvauti ir atsivesti naujų narių, nes dabar į draugiją galima prisirašyti be įstojimo.

Motynų Dienos Vakaras

Aušros Vartu Moterų draugijos didelis Motynų dienos vakaras įvyks 8 d. gegužio, Lietuvių Svetainėje. Bus teatras ir šokiai su kitais pamarginimais.

Piknikas

Gegužio 15 d. Naujos Parapijos Darže įvyks piknikas su kortavimu ir šokiais.

Pirm. M. Pukelienė.

NAUJOS PARAPIJOS ŽINUTĖS

Naujosios parapijos bažnyčioje kovo 27 d. t. y. šį sekmadienį su suma 10:30 ryto prasidės 40 Valandų Atlaidai; baigsis antradienio vakare. Gerb. kleb. kun. A. Karužiškis pareiškė, kad turės daug svečių kunigų; prašė visų clevelandiečių lietuvių pasinaudoti proga ir atlykti Velykinę išpažintį.

Iš Draugijų Veikimo

Ped 40 valandų atlaidus pirmadienį, 9-tą val. ryto bus Moterų Labdarybės Dr. vardu laikamos gedulingos mišios. Malonėkit visos narės, kurios tik galit, dalyvauti.

Moterų Labdarybės Draugija šio mėnesio laikytame susirinkime išklausius Kulturinio Darželio atstovių pranešimą iš savo lždo paskyrė 2 dol. darželio bazarui. Visos narės prižadėjo skaitlingai lankyti busiantį bazarą.

Toliau Moterų Labdarybės draugija rengiasi prie didelio vakaro. Sulig Lietuvos dabartinio papročio gegužio 1 d. t. y. pirmas sekmadienis dedikuojamas Motinų pagerbimui: visas vakaro programas bus taikomas tam tikslui... Komisija išrinkta iš gabiausių veikėjų: P. Vaičiunienė, A. Navickienė, E. Garnienė, M. Račkienė ir B. Jackienė. Komisija kviečia ir prašo gabiausius artistus, dainininkus, dainininkes,. Mokina ir mažus vaikučius. Ištikro rengia labai gražų ir įdomą programą, kuris bus verta kiekvienam pamatyti.

Todel rengimo komisija prašo visų Clevelando katalikiškų draugijų niekus nerengti tą dieną jokio parengimo. Ir iš anksto kviečia visus ant gegužio pirmos į Naujos Parapijos svetainę. Bukime vieningi. Paremkivieni kitus. Toliau Toliau bus aprašyta plačiau. Prašome tėmyti.

B. Jackienė,
Komisijos Pirmininkė.

Iš Kortavimo Vakaro

Moterų Sąjungos 26 k. turėjo smagų kortavimo vakarą, Kovo 19 d. pirm. Vl. Šukienės residencijoje.

Buvo susirinkę gražus žmonių burelis. Vakaras praleistas labai smagiai ir tiksliai. Po kortavimo sekė vaišės.

Padėkos žodis priklauso komisijai už surengimą ir tvarkingumą pramogėlės pirm. Vl. Šukienės už residenciją, aukotojoms dovanų ir visiems-oms atsilankusiems. Žodžiu sakant, visiems, kurie kuomi nors prisidėjo prie įrengimo šio vakarėlio.

Moterų Sąjungos 26-tos kp. narės eis prie Šv. Komunijos Verbų nedėlioje, Šv. Jurgio bažnyčioje. Laike kurių mišių, bus paskelbta vėliaus.

O. Mačiutienė, koresp.

Marijona Šarkiutė žymi menininkė, Verbų Nedėldienyje, balandžio 10 d. vaidins "Genavaitės" rolę.

NIAGARA FALLS BASKET BALL KOMANDA CLEVELANDE

Šį šeštadienį vakare Šv. Jurgio parapijos auditorijoj įvyks basket bal rungtynės. Atvažiuoja iš Niagara Falls lietuvių basket ball komanda rungtiniuoti su Šv. Jurgio parapijos komanda.

Malonus įvykis. Lietuvių jaunimas užmegzdinėja gražius ryšius tarp savęs. Lietuviai tokį jaunimo pasiryžimą įvertinkime. Padėkime jam. Apsilankykime ir pasveikinkime jų žygius.

Lošimai prasidės 7 val. vakare. Bus net trys skirtingi lošimai. Įžanga labai maža. — vien tik 20c.

Jaunimas ateina pas mus Pagerbkime jų darbus. Ateikime.

Jaunimo Draugas.

Tornamento Komandos Rungtyniaus už "Jaunimo" Trophy

Šiomis dienomis gavome pranešimą nuo "Jaunimo" sporto skyriaus vedėjo Jono Juozaižio, kad "Jaunimas" duos "trophy" tai komandai kuri laimės čampionatą musų tornamente. Tai didelė ir stambi auka musų tornamentui ir mes Clevelandiečiai norim ištart širdingausį ačiu "Jaunimo" redakcijai ir šio laikraščio sporto skyriaus vedėjui Jonui Juozaičiui.

Didelis Darbas Musų Laukia

Kaip bolė sniego didinasi ritant nuo kalno, taip musų darbai didnasi prieš musų tornamentą. Iš musų visų darbų, vienas iš didžiausių bus surasti pabuvimo vietas del musų svečių sportininkų.

Šiuo reikalu kreipiamėsi į visus lietuvius, kad jie priimtu šiuos atvykstančius svečius balandžio 9 ir 10 d.d. Šeimynos, kurios turi vietos del svečių prašoma priduot vardą ir antrašą šio laikraščio ofise arba pašaukit ant telefono Randolph 2420-J.

Toliaus kreipiamės į visus ir kviečiame ant svarbaus susirinkimo, kurs atsibus Antradienio vakare Kovo 29, Lietuvių salėje 8 valandą. Išgirsite, kas yra nuveikta ir kas toliau reiks nuveikt, kad tornamentas butų pasekmingas. Iš visur girdisi, kad daug žmonių atvažiuoja į tornamentą , taigi turime visi but gerai prisirengę juos gražiai priimti.

Daugelis draugijų ir pavienių jau atsiliepė ant musų prašymo paramos ir aukų. Da nėra pervėlu kitiems prisidėt. Palikite žodį šio laikraščio ofise, arba praneškite bile vienam klubo nariui, kaip jus prisidėsite.

Visi kurie paaukuos vieną dolerį arba daugiau, vardai bus paskelbti programo knygoj. Aukos turės but prieš balandžio 1 d.

Jurgis K. Venslovas

ATSAKYMAS

Pereitame "kaiminkos" numeryje, p. "Tikras Katalikas" bando apjuodinti J. Sadausko vardą, kad buk jis vietiniams Vyčiams daugiau blogo yra padaręs prie jų bepriklausydamas, negu gero. P. "Tikras Katalike," kaip visuomet tu mylėjai sau nepalankius žmones, ypač katalikus veikėjus ir net musų gerb. kunigus šmeižiai ir dar tebešmeiži, kaip ir dabar nori apjuodinti šį žmogų.

Taigi brangus "Tikras Katalike" (kuom tu nebuvai ir nebesi juomi) pažvelkime į J. Sakausko tuos "bloguosius darbus, kuriuos tamsta taip "gražiai" nupiešei pereitame "kaiminkos" numeryje. Tebuna man leista tamstai atsakyti trumpiausioje formoje.

1. Tamsta meluoji, kad esi tikras katalikas, nes geras katalikas visuomet vengia bedieviškos spaudos ir jei kurie rašo, tai tik į katalikišką spaudą į katalikiškus laikraščius.

2. Tamsta neturi tiesos ką sakyti apie katalikišką jaunimą ir jųjų lietuviškas ir katalikiškas draugijas,, nes tamstos vaikai prie jųjų, galima sakyti, kad nepriklausė ir nepriklauso. O jei Sadauskas gražiai su jaunimu susitaiko ir kaip "ponas" nupieši, kad jojo jie klauso, tai visgi yra kur nors gero tame.

3. Tamsta "Tikras Katalike", tu liudiji, kad J. Sadauskas Vyčiams yra daugiau blogo padaręs, negu gero. Čia irgi tamsta pamelavai. Kada šis žmogus prie Vyčių priklausė, tai jųjų ižde radosi virš $400.00 grynų pinigų ir per tą visą laiką jų vardas skambėjo visoje Amerikoje ir pačioe musų Tėvynėje Lietuvoje, kaipo gyviausia veikliausia finansiškai geriausai stovinti kp. Tik vargas buvo jai, kad jąją užpuolė toki nenuoramos ir kurstytojai, kaip tamsta ir, kalima sakyti, tą jaunimo vienybę ir visą sankurį sunaikino. J. Sadausko 20-ties metų su Vyčiais darbuotė yra užrašyta jųjų pačių protokoluose. Patartina tamstai nueiti persitikrinti.

4. Tamsta 1920-21 metais šmeižei visus Clevelando lietuvius katalikus veikėjus, o ypatingai L. Vyčių 25-tos kuopos darbuotojus, vienok tu negali priparodyti ir negalėsi, kad J. Sadauskas yra taip žemai pasielgęs priešai šį jaunimą, kaip pats esi padaręs.

PLATYS

Vėliausiai teko sužinoti, kad bus platinamas visas Lake Shore boulevardas per visą Bratenahl. Kada šis darbas bus pradėtas, tai kiti keliai bus perdaug užkimšti 3-visos į East gatvės, o ypatingai St. Clair gatvė. Visą šį darbą ves W.P.A. darbininkai.

Paleido Daug iš Darbo

Šią Savaitę Fisher Body Co. (Clevelande) virš 1200 savo darbininkų iš darbo paleido, o kurie kad ir pasiliko, tai dirbs tk po dvi ar tris dienas į savaitę. Kada šioje dirbtuvėje dirbo arti 9,000 darbininkų, o dabar tebeliko apie 8,000 darbininkų.

Kitais metais, šiuo laiku, šioje dirbtuvėje dirbo daugiausiai ir geriausiai uždirbdavo žmonės, o šais metais mažausiai.

Granitas

A. A.

Ono Kuncaitienė

Mirė Kovo 18 d. sulaukus 60 metų.

Paliko nuliūdime dukterį Adelę Kuncaitienę.

Palaidota kovo 22 d. iš Šv. Jurgio bažnyčios Kalvarijos kapinėse.

Laidotuvėms patarnavo laidotuvių direktorė Della Jakubauskienė.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS PIKNIKAI

šį metą atsibus:

Pirmas, Liepos 24 d.

Antras, Rugpiučio 21 d.

TIK UŽ $1.50 GAUSITE "LIETUVIŲ ŽINIAS" PER VISĄ METĄ

THE
Wilkelis Furniture CO.
RAKANDŲ KRAUTUVĖ
6307-11 SUPERIOR AVE.

Rakandai ir įvairios reikmenys namų išpuošimui

N. A. WILKELIS, SAVININKAS
JURGIS ARBUCKAS, VEDĖJAS

P. J. KERŠIS
809 SOCIETY FOR SAVINGS BLDG.
Ofiso Telef. MAin 1773 Namų KEnmore 4740-W
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašaliniuose miesteliuose, kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos-insurance reikaluose gausit geriausį patarnavimą.
Perku ir parduodu bankines knygeles, sutaisau paskolas del pirmo mortgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

STEVE'S SERVICE STATION
WHITE FLASH PRODUCTS
prie automobilių patarnavimai.
Čia visados gaunama geras gasolinas, aliejus ir kiti reikalingi
6510 WADE PARK AVE. CLEVELAND, OHIO

C. G. HAMILTON
General Insurance
ATSTOVAUJA
RELIABLE STOCK CASUALTY AND INSURANCE COMPANIES
Lietuviai kurie norite pigiai ir geroj bendrovei apsidrausti—
Kreipkitės—
14210 Orinoco Ave.
Tel. LIberty 7361 Cleveland, Ohio

ST. CLAIR BAKERY
KAZYS OBELIENIS IR SUNAI, SAVININKAI
Kepame visokius keiksus, taipgi padarome ant užsakymo gražiausius keiksus vestuvėms, krikštynoms, šventėms, suaktuvėms ir baliams.
Mes kepame tikrą Lietuvišką Juodą Ruginę ir Skanią Baltą Kvietinę duoną ir visokios rušies pyragaičius. Kviečiame pabandyti musų keptą duoną, o jos skonins patikrins jos vertę. Reikalaukite musų duonos krautuvėse, kuriose perkate sau maistą. Vežame į namus.
Kepykla ir Krautuvė - 6212 Superior Ave.
HEnderson 6716 Cleveland, Ohio